

WAIMAĠATARA

1 ¹Uma bukanama nopone aba raġan ġaubonaġa tokare ta tubuġana, vutudi Mamaitua Yesu Keriso ġarone yai maġataridina da Yesu inam kaudima na banagama ei kataidina. Be Yesu Keriso inam kaudima tauda na taunoyama ġarode ewai maġataridina. Inam kauinama umanama ya tubuġana, Yesu Keriso na aneama ya riuporena na taunoyama Jon ġarone da inam ġiudima yai maġataridina. ²Be Jon uma kaudima matabudi ya kitedi be e riuriuedana da Mamaitua riunama be aba Yesu Keriso yawai maġataridina, inam matabudi riukaua.

³Uma kaudima raġan ġaubonaġa tokare ta tubuġana, vutuna aubainama nuavere taudi aitauga uma waiperoveta ġiudima ta siesievidina. Be nuavere taudi aitauga ta vaiedi be aba uma bukanama nopone ya girugirumina, taudi ta ragaudi da nuedie, be ta vovo teyetedina.

Jon na waikaiwama

⁴Taugu Jon, uma letanama ya girugirumina meagai 7 nopodie ekalesia ko miamiana ġaromie, Eisia provins nopone. Mamaitua be Arua 7 adi raukiviverema be adi subama ġaromie e kenana. Mamaitua vutuna boni miemieninama, yodi e miamiana be tokare e verauna. Be Arua 7 taudi Mamaitua na kaba miama noġone ta midimidina. ⁵Be Yesu Keriso mate na raukiviverema be na subama ġaromie e kenana. Tauna vutuna matamata patupatutunama, be tauna vutuna banaga guriguridima nopodie be ya midisuġu dokana. Be tauna vutuna dobue guyaguyau matabudi adi gyauma.

Be tauna vutuna ewai nuapaġoedana, be kosinine da gewagewama ya koġa poredi be ya kuvesidana. ⁶Be tauna na waiguyauma nopone ya birida be ya voida da tauna na Mamaituama be Tamanama na pirisima te tubuġana. Tauna ġarone boruma be rewapana e kena da e kena nonoġana. Inam riukaua!

⁷Ko kitana, tauna ma giyouna e veraverauna. Be banaga matabudi tokare tauna ta kitana, be aitauga tauna a tuparatuna, taudi mate tokare ta kitana. Be tauna e veraverauna aubainama, dobu banegidima

matabudi nopodima ei poya be ta ġaba waisosorina. Nama tokare e tubuğana. Inam riukaua!

⁸Bada Mamaitua, tauna vutuna boni miemieninama, yodi e miamiana be tokare e verauna. Be rewapana matabudi tauna ġarone ta kenakenana, be tauna umanama ya riuna, “Taugu vutuna Alfa be Omega,^a yaba matabuna pakane da damone vutuna taugu ya miamiana.”

Jon Keriso ya kitana

⁹Taugu Jon tuağemima taugu taumi mate Yesu tàwai sumagena aubainama, na waiguyauma nopone tà miamiana. Vutuna aubainama tauda matabuda raukivigewagewa be wainuatoitoi tà banabanavidi be tà damidami poredina. Taugu Mamaitua na giuma be Yesu varinama è rarau guguyedina aubainama, banaga dibura bonabonane isanama ‘Patmos’, dabudi a boru naweguna. ¹⁰Rağan Sande taugu Arua yai dokegu be murigue taugu bona dosinama è vaiena, bogigi bonanama dosinama maika. ¹¹Be bona umanama ya riueguna, “Aba tam kwa kitekitedina, vutudi buka nopone kwa girumidi be kwa riupore nawedina uma meagai 7 nopodie ekalesia ta miamiana ġarodie, Meagai Epeses, Simena, Pegamum, Taiyatira, Sadis, Piladelpia be Laodisia.”

¹²Dabudine ei tautinamuri da banaga aitağarogue ya giugiuna kabe ya kita. Be ewai tautinamurina rağanine, kendoro kaidima goldie voivoiedima matabudi 7 è kitedina. ¹³Be kendoro kaidima poudie taugu yaba kitanama banaga maika è kitana. Tauna gara daudaunama kağagarae dobidobinama ya kotena. Be tadiwa goldie voivoienama nuakadanağa ya pani verauğena. ¹⁴Be deba vuvuğinama sipu vuvuğinama ġavoğavorinama bo giyou ġavoğavorinama maika. Be matanama kitanama kai menanama waimata kanikaninama maika. ¹⁵Be kağanama kitedima maika irama ta gabu be e monamonaunana maika. Be bonanama vaienama tapara yarataunama maika. ¹⁶Be nimanama kasaune kipora 7 ya ragaragaudina. Be mudune kwatikwati menanama murine be karone gamgamdima ya dobina. Be noğonama ya yanayanana, suaratopu suara e rarararanana maika.

¹⁷Be taugu tauna è kitakitana rağanine, taugu kağane è bekuna maika kabe banaga gurigurina. Dabudine tauna nimanama kasaune ya taukonigu be ya riuna, “Nam kwa naira, taugu pakane be damone taugu vutuna ya miamiana. ¹⁸Taugu vutuna yawayawasaniguma ya miamiana. Taugu è gurina be yodi è yawasana nonoğana, be taugu guri be banaga guriguridima aruidima adi gabuma kiğidima taugu ya raberabedina. ¹⁹Vutuna aubainama yaba matabudi kuya kitekitedina kwa girumidina,

^a 1.8 Gurik bonane ‘Alfa’ inam adi alfabetma pakanama, be ‘Omega’ inam adi alfabetma damonama.

yaba yodi ta tubutubuğana be tokare ta tubuğana, matabudi kwa girumidina. ²⁰Be kipora 7 nimagama kasaune kuya kitedina, baninama inam meagai 7 ekalesiedima adi aneama, be kendoro kaidima 7 inam vutudi meagai 7 ekalesiedima.

Ekalesia Epeses nopone adi letama

2 ¹“Uma letanama kwa girumi be e nağona Ekalesia Epesema adi aneama ġarone. Umanama kwa girumana:

Taugu vutuna nimagama kasaune kipora 7 è ragaudi be kendoro kaidima 7 nopodiğa yà nağonağona, yau giuma inam umanama:

²Taugu ami voiama, ami noya guratama be yaba matabuna koya damidami poredina, matabudi è kataiedina. Be mate è kataiena da banaga gewegewedima adi voiama taumi koya riuriu tuağaidina. Be banaga aitağa da ta riuriu munağedina da taudi kabe apasol, be taumi koya raurubudi, be koya kita da taudi banaga kaikaiyovudima.

³Be taumi koya kaigurate da piripiri matabudi koya damidami poredina taugu isagama aubainama, be nam ko tunibadona.

⁴Be yaba tenağa ġaromie è kita be ya gewagewana, inam uma: Taumi noğone koyawai nuapağoeguna, be yodi inam wainuapağonama koya gosena. ⁵Ko noğoti, boni koyawai nuapağo gurateguna, be yodi ami wainuapağoma e yovoyovo munağana. Vutuna aubainama ami noğotama ko vitaredi, be noğone aba koya voivoiedina, vutudi ko voiedina. Değoda taumi nam noğota vitara ko pağo, naumeki da taugu yà verau be ami kendoroma kainama na gabue midimidinama yà kai porena.^b

⁶Be yaba tenağa è kita be matague ya verena inam uma: Banaga aitağa taudi Nikolas tauwai muriwatanenama, adi voiama matabudi taumi ko tuatuağaidina, nama taugu mate yà tuatuağaidina. Baninama Nikolas tauna tauwai katakatai kaikaiyovunama.

⁷Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitağa beemima e kenakenana, koi beavaia kauana. Tauna aitu inam yabedima e vaisubedina, tauna tokare yai anine da yawasana kainama votanama paradaisie e kanina.

Ekalesia Simena nopone adi letama

⁸“Uma letanama kwa girumi be e nağona Ekalesia Simenama adi aneama ġarone. Umanama kwa girumana:

Taugu vutuna pakane da damone miemieniguma, nama yà miamiana, taugu è guri be è yawasana munağana, yau giuma inam umanama:

^b 2.5 Inam baninama tokare ekalesia e kaiporena.

⁹Taugu ami piripirima be ami waikaruwağawağama è kataiedina. Be ibewa da taumi inam waiguyau banegimima! Taugu è kataiena da taudi aitauga ta riuriu munağedina da taudi kabe Jius, be taudi vutudi taumi ġaromie tawai menamenana. Inam taudi nam Jius, ta kaikaiyovuna, taudi inam Seitan na banagama.^c ¹⁰Piripiri tokare ġaromie ta tubuğana, taumi nam ko naira! Yà riuriuemina da ġesaumima tokare Diaboro dibure e birimina raurubumima aubainama. Be dabudine taumi raukivigewagewa ko banavina rağan matabudi 10 nopodie. Değoda tokare tai gurimina, be taumi koi patutu be ami waisumağe ko midi bagibagina, taugu tokare ami maesama paiwaraga yà utemina, inam yawasana kenakena nonoğinama.

¹¹Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitauga beemima e kenakenana, koi beavaia kauana. Tauna aitaui inam yabedima e vaisubedina, guri aniwai rabuinama tokare nam inam baneginama e taukoni.

Ekalesia Pegamum nopone adi letama

¹²“Uma letanama kwa girumi be e nağona Ekalesia Pegamumma adi aneama ġarone. umanama kwa girumana:

Taugu vutuna kwatikwati menanama murine be karone gamgamdima ġarogue e kenakenana, yau giuma inam umanama:

¹³Taugu è kataiena taumi dego dabudine ko miamiana. Taumi Seitan na waibadae dabudine ko miamia. Be you, taumi yağoro isague kowai patutuna, be nam ami waisumağama koma gosegosena. Be Antipas yau matamatama patupatutunama ai gurina rağanine, taumi yağoro ami waisumağama ġarogue nam ko gosena. Inam kauinama ami meagaie Seitan na kaba miae ya tubuğana.

¹⁴Be yağoro yaba bisa ġaromie è kitedina nam ti verena. Taumi ami ekalesiama nopone banaga bisa taudi Beilam aba yawai katakataina, vutudi tawai muriwatanedina. Tauna vutuna boni Balak yai katakatai da Balak Israel banegidima ya gwayedi, da taudi kani kokoitau ġarodie raurauobedima a kanikanidina, be awai soğa yabayababana. Inam kaudie taudi gewagewa a voivoiedina. ¹⁵Be mate ġesaumima taumi Nikolas na waikatakataima kaikaiyovudima kowai muriwatanedina. ¹⁶Vutuna aubainama taumi ami noğotama ko vitaredina. Değoda ibewa, taugu ġaubonağa ġaromie yà verau be mudugue kwatikwati gamgamne, inam banegidima ġarodie yà iğarana.

¹⁷Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitauga beemima e kenakenana, koi beavaia kauana. Tauna

^c 2.9 Gurik bonane ya riuna: Seitan na sinagogma

aitau inam yabedima matabudi e vaisubedina, tauna tokare kani semosemonama isanama 'Mana' yà utena. Be mate yeku gāvoḡavorinama yà utena, be yekunama bogane isa vaunama girugiruminama e kenakenana. Be inam isanama nam aitau i kataiena, be aitau da inam yekunama e paḡona, taunaḡa inam isanama tokare e kataiena.

Ekalesia Taiyatira nopone adi letama

18 "Uma letanama kwa girumi be e naḡona Ekalesia Taiyatirama adi aneama ḡarone. Umanama kwa girumana:

Mamaitua Natunama tauna vutuna matanama kitanama kai menanama waimatakanikaninama maika. Be kaḡanama kitedima maika irama ta gabu be e monamonaunana maika. Tauna na giuma inam umanama:

19 Taugu ami voiama matabudi è kataiedina. Be ami wainuapaḡoma, ami waisumaḡama, ami noyama be ami wainuabagibagima, matabudi è kataiedina. Be mate è kataiena da taumi yodi ko noyanoya guratana, nam maika noḡone nama.

20 Be yaba uma ḡaromie è kitana nam i verena. Taumi waivi Jesebel koya kita yababe be na ḡoanama e voivoiedina. Inam waivinama tauname ya riuriu munaḡena da kabe tauna peroveta, be na waikatakataie tauna yau taunoyama ya biri waideḡedi da tawai soḡa yabayababana, be kani kokoitau ḡarodie raurauobedima ta kanikanidina. 21 Taugu na raḡanima toitoi è utena da na noḡotama sibo ya vitaredina, be tauna ya tuaḡaina. 22 Taugu inam waivinama tokare yài sida kauena, be aitaḡa inam waivinama mate tawai soḡa yabayababana, taudi tokare piripiri be nuaboya dosinama ta banavina, deḡoda nuedima nam ta vitaredi. 23 Taugu Jesebel na sedama yài guridi, be dabudine ekalesia matabudi ta kita be ta kataie da taugu vutuna banaga adi yawasanama nuapoudie be taurivatudie yà kitakita wairuvedina. Be taugu tokare taumi tenatenaḡaḡa ami voiama ruvedie nama yai maesimina. 24 Be taugu yodi Taiyatira banegimima ḡesaumima yà riuemina. Taumi Jesebel na waikatakataima nam kowai muriwatanena, aubainama Seitan na waikatakataima semosemodima nam ko kataiedina. Vutuna aubainama taugu nam ami vitama debane ḡesau yà boru, ibewa, 25 be ami waisumaḡama ḡarogue vutuna ko kaididina naumeki da taugu yà verau munaḡana.

26 Tauna aitau inam yabedima matabudi e vaisubedi be yau ḡoanama e voiedi da e raudamoena, tauna tokare rewapana yà ute da banaga dobu matabuna nopone ei badedina. 27 Be tauna diḡona irame voivoienama e paḡo be banaga ei badedina, be ei mia

mutumutudina maika gurewa. ²⁸Nema Tamaguma rewapana ya uteuteguna, nama tauna yà utena. Be kipora tauragāragān mate tauna yà utena. ²⁹Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitaūa beemima e kenakenana, koi beavaia kauana.

Ekalesia Sadis nopone adi letama

3 ¹“Uma letanama kwa girumi be e nağona Ekalesia Sadisma adi aneama ġarone. Umanama kwa girumana:

Taugu vutuna Mamaitua Aruinama 7 ġarogue be kipora 7 yà ragaragaudina, yau giuma inam umanama:

Taugu ami voiama matabudi è kataiedina. Be banaga ta riuriuna da taumi kabe yawayawasanimi. Be ibewa da taumi inam koya gurina. ²Taugu ami voiama matabudi è kita wairuvedi da yau Mamaituama matane, nam koma voivoia kauedina. Vutuna aubainama ko midisuğū! Be tauwai sumağa be yawasana ġesaudima ġaubonağa ta gurina, ko voidi da tai rewapanana. ³Aba koya vaie be koya pağopağona, vutuna ko noğotidi da ko voteyeteyedi be ami noğotama ko vitaredina. Be değoda taumi nam nuemima ko vitaredi be ko midisuğū, taugu tokare yà verauna banaga danedanenenama maika, be airağan ġaromie yà verauna, taumi tokare nam ko kataie.

⁴Be taumi Sadisma banaga raubisağa adi garama nam ti miredina. Be taudi tokare gara ġavoğavoridima yai kotedi, be taugu mate ka babarana, baninama taudi yaba matabuna ġarone inam naumeki. ⁵Be tauna aitaūa uma yabedima matabudi e vavai subedina, tauna tokare gara ġavoğavorinama yai kotena taudi maika. Be isanama yawasana bukanama nopone girugiruminama, nam tokare yà boa pore. Ibewa da Tamaguma be na aneama noğodie tauna isanama yà kawa sağena. ⁶Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitaūa beemima e kenakenana, koi beavaia kauana.

Ekalesia Piladelpia nopone adi letama

⁷“Uma letanama kwa girumi be e nağona Ekalesia Piladelpiama adi aneama ġarone. Umanama kwa girumana:

Uma giunama inam banaga Babaunama be riuriukauinama na giuma. Be tauna guyau Deivid na kiğima e kaikaididina. Be tauna matakeda e kaiporena, tokare nam aitaūa e gudu. Be tauna matakeda e guduna, tokare nam aitaūa e kaipore. Tauna na giuma inam umanama:

⁸Ami voiama matabudi è kataiedina. Taugu matakeda è kaiporena taumi aubaimima, nam aitaūa tokare e gudu. Taugu è kataiena da ami rewapanama ya ġaubo kauana, be yağoro yau giuma koya voteyeteyedina, be isaguma nam ko bovienna. ⁹Banaga aitaūa ta

riuriu munaġedina da taudi kabe Jius, be taudi inam nam Jius, ta kaikaiyovuna, taudi inam Seitan na banagama.^d Taugu tokare taudi yà voiedi da ta verau be kaġa pakemie ta raudunena, dabudine ta kataie da taugu taumi yàwai nuapaġoemina.

¹⁰Taumi nema è riuriu vavasāġemina, nama yaba matabuna koya dami poredi be koyawai raba nuetauna. Vutuna aubainama raġanine piripiri dobu matabuna ei verautatena banaga raurubudima aubainama, inam raġanine taugu tokare taumi yà midì ġaġarimina.

¹¹Taugu raġan ġaubonaġa yà verauna. Vutuna aubainama aba koya paġopaġona, naumeki da ko kaididi da bagibaginaġa. Yodibe ami maesama yawasana paiwaraganama tokare nam aita e kaipore.

¹²Tauna aita uma yabedima matabudi e vaisubedina, tauna tokare yà voie da yau Mamaituama na tempolma keritaunama e tubuġana. Be tauna inam tempolnama nam airaġan e dobi pore. Be taugu yau Mamaituama isanama, be yau Mamaituama na meagaima isanama tauvai suba bogane yà ġirumidina. Mamaitua na meagaima inam Jerusalem vaunama, vutuna marae Mamaitua ġarone be e yovona. Be taugu isaguma vaunama mate tauna bogane yà ġiumina. ¹³Arua Babau aba ekalesia ġarodie e ġiugiuedina, taumi aitauga beemima e kenakenana, koi beavaia kauana.

Ekalesia Laodisia nopone adi letama

¹⁴“Uma letanama kwa ġirumi be e naġona Ekalesia Laodisiana adi aneama ġarone.

Taugu vutuna riukaua be matamata waipatutuguma, be riuriukauiguma. Taugu vutuna Mamaitua yaba yawai tubuġidina tauwai badedima.

¹⁵Taugu ami voiama matabudi è kataiedina. Taumi nopomima nam turutururuna be nam poyapoyana. Be taugu yà ġoeġoena da taumi yaba tenaġa kavakava sibo koya paġona, tururu bo poya. ¹⁶Be yodi taumi inam tururu be poya poune ko miamiana, vutuna aubainama taugu yà waġiro poremina. ¹⁷Taumi ko riuriuna da taumi waiguyau banegimima, be yaba toitoi koya ragaudi be nam aiyaba ġesaunama koma wanewanena. Be inam nam nama. Taumi nam ko katai munaġemina. Taugu yà riuriuemina da taumi waikayoreġaumima, wainuaiteitemima, be taumi waikaruwaġewaġemima, matapotepotemima be kovekovemima.

¹⁸Be yodi taugu yà raukuremi be ko vaiena. Taugu yau goldma kaie gabugabu vuneġinama vutuna ġarogue ko gimerina. Yodibe taumi tokare koi guyauna. Be gara ġavoġavoridima ġarogue ko ragaudi,

^d 3.9 Gurik bonane ya riuna: Seitan na sinagogma

be koyawai kovakovana ko sumemi be tunimayağa ei kavena. Be matemima kana bunamama ko pağo da matemie ko boru be koi kita munağana. ¹⁹Taugu aitauga yàwai nuapağoedina, taudi adi gewagewama yài kataidi da ta kitana, be yà kwapudi da ta kataina. Vutuna aubainama ami noğotama ko vitaredi, be tauguğa yau kedama koi muriwatanena.

²⁰Ko kita, taugu matakedae è midi be yà rarau pewapewana. Be değoda aitu bonaguma e vaie be matakeda e kaiporena, taugu yà sağa be taugu tauna mate ka kani tenağana. ²¹Tauna aitu uma yabedima matabudi e vaisubedina, tauna tokare rewapana yà ute da yau waibadae tauna taugu mate kai bada tenağana. Maika taugu yaba matabudi è vaisubedi, be Tamaguma rewapana ya utegu da tauna mate kawai bada tenağana nama. ²²Arua Babau aba ekalesia ġarodie e giugiuedina, taumi aitauga beemima e kenakenana, koi beavaia kauana.”

Guyau Mamaitua na kaba miama marae

4 ¹Inam kaudima muridie taugu yà kitana be marae matakeda kaikaiporenama è kitana. Be bona dosinama noğone è vaivaiena, bogigi bonanama dosinama maika, yodi inam bonanama teneğinama ġarogue ya giugiuna è vaiena. Tauna umanama ya riuna, “Kwa sağa uma dabudine, be tokare abağa ta tubuğana taugu yài kataimna.” ²Be yai rağantenağe, da Arua yai dokeguna, be taugu noğoguma yauwane dabudine guyau na kaba miama dosinama marae ya midimidina, be yaba è kitana, be debane yaba kitanama maika banaga ya miamiana. ³Be aitu guyau na kaba miae ya miamiana kitanama yeku isedima jaspas be kanelian maika, a rawarawa namanamaridina. Be wari, kitanama yeku emorold maika guyau na kaba miama ya kwavivirona. ⁴Be guyau adi kaba miama ġesaudima matabudi 24, taudi guyau na kaba miama dosinama a midi kwavivirona. Be inam gabudima debedie babada matabudi 24 a miamiana. Taudi adi garama ġavoğavoridima be paiwaraga goldie voivoiedima debedie a biridina. ⁵Be guyau na kaba miae keyama, parere be gugura a dobidobina. Be guyau na kaba miama noğone kodam 7 a karakarata, inam taudi Mamaitua Aruinama 7. ⁶Be mate guyau na kaba miama noğone egasi ya kenakenana. Be inam egasinama moimoiarinama kitanama garasi maika.

Be guyau na kaba miama poune be diane yaba yawayawasanidima matabudi 4 a miamiana. Be matedima tunidima matabudi ai moğavudina, karodie be tauridie. ⁷Be yaba yawayawasanidima kitedima inam umanama maika, tenağa kitanama maka laion. Be wairabuina kitanama maika kau tauğominama, be wairabuiteğanama tauna noğonama kitanama maika banaga. Be aniwai 4-nama kitanama kiu

bonia e rovorovona maika. ⁸Be inam yabedima yawayawasanidima, be tenatenağaga mapedima matabudi 6. Be matedima inam tunidima matabuna ya moğavuna, mapedima dibudie mate. Taudi kupi da suara ta riuriuna,

“Bada Mamaitua, tauna vutuna wairewapana vavasağinama, be tauna babau, babau be babau vavasağinama.

Tauna vutuna boni miemieninama, yodi e miamiana, be tokare e tavana.”

Taudi nama ta riuriu watanana, be nam airağan inam riunama tima gosegosena.

⁹Be inam yabedima yawayawasanidima taudi neneğara, vivira be waikaiwa tauna aitu guyau na kaba miae e miamia nonoğana, vutuna ta uteutena. Be taudi nama ta voivoiana rağanine, ¹⁰babada matabudi 24 tuapikedie ta raupari, be tauna aitu guyau na kaba miae e miamia nonoğana ta rarau dune nonoğena. Be adi paiwaragama ta kaiporağa be guyau na kaba miama noğone ta biridi be ta riuriuna,

¹¹“Tam tauma ama Badama be ama Mamaituama, tam sağasağa vavasağimma aubainama, isamma ka kaisugusuguna.

Neneğara, vivira be rewapana tam kwa ragaudina, baninama tam yaba matabuna am goanama ruvane nama kuyai tubuğidi, be ta miamiana.”

Buka pusipusinama

5 ¹Naumeki da ya kitana, be tauna aitu guyau na kaba miae ya miamiana, nimanama kasaune buka ya kaikaididina. Be inam bukanama noponama be taurinama matabuna girugiruminağa, be bukanama boganama pusipusinama, be pusi matabudi 7. ²Be dabudine anea wairewapana vavasağinama è kitana, be tauna bonanama dosine ya riuriuna, “Aitu verena be teneteneğina da inam pusidima e kaiporedi be buka e tapa be noponama e kita?” ³Be nam aitu marae bo dobie bo dobu dibune teneteneğina da tokare buka e kaipore be noponama e kita.

⁴Be taugu è gaba da è gaba guratana, baninama nam dego aitu teneteneğina da sibo buka ya kaipore, bo noponama ya kita. ⁵Be dabudine waibabada nopodie bada tenağa ya riueguna, “Nam kwa gaba! Baninama Juda damnama adi laionma guyau Deivid susukinama, be tauna inam tauvai suba. Tauna teneteneğinama da inam pusidima 7 e kaiporağa be buka e tapana.”

⁶Dabudine taugu è kita da guyau na kaba miama poune Sipu Natunama ya midimidina. Be yaba yawayawasanidima matabudi 4, be babada matabudi inam sipunama natunama a midi kwavivirona. Be inam sipunama kitanama kabe tiwai guri, be tauna donanama 7 be matanama mate 7. Be mata 7 inam taudi Mamaitua Aruinama 7. Inam

Aruidima 7 vutudi Mamaitua ya riuporağana dobu matabuna nopone. 7Inam sipunama ya sağa da tauna aitau guyau na kaba miae ya miamiana nimanama kasaune, inam bukanama ya pağona. 8Be tauna buka ya pağopağona rağanine, dabudine yaba yawayawasanidima matabudi 4, be babada matabudi 24, taudi matabudi Sipu Natunama noğone tuapikiedie a rauparina. Be taudi tenatenağaga yaba kitanama gita maika a ragaudina. Be redu goldie voivoiedima mate a ragaudina. Be inam redudima nopodima piupiu a moğavuna, be inam piupiudima vutudi banaga babaudima adi moiragima. 9Be taudi sare vaunama umanama a saresarena,

“Tam vutuna banaga veremma, be teneteneğimma da inam bukanama kwa pağo be pusidima kwa kaiporağana.

Baninama tam ai gurimna. Be tam dam da dam be bona da bona, dobu matabuna nopone tam kosinime banaga kuya gimeridi be kuya verauğedina Mamaitua ġarone.

10 Be tam am waiguyae kuya biridi be kuya voiedi da taudi guyaguyau be pirişi a tubuğana, be ama Mamaituama aubainama ta noyanoyana.

Be taudi tokare dobu matabuna tai badena.”

11Dabudine è kita be anea toitoi bonedima è vaiedina. Be anea sievidima inam 1 tausand da 1 tausand, be 10 tausand da 10 tausand.^e Be taudi guyau na kaba miamo be yaba yawayawasanidima be babada, a midi kwavivirodina, 12be bonedima dosine umanama a riuna,

“Sipu natunama awai gurina, tauna vutuna banaga verenama, be teneteneğinama da rewapana, waiguyau, nuauyauya, waibada, vivira, neneğara be kaisuğusuğu, naumeki da tauna e ragaudina.”

13Dabudine è vaie da yaba matabudi marae, dobue, dobu dibune be egasie, matabudi a riuriuna,

“Tauna aitau guyau na kaba miae e miamiana, be Sipu Natunama mate ġarodie

kaisuğu, vivira, neneğara be rewapana, taudi naumeki da ġarodie ta kena nonoğana!”

14Be inam rağanine yaba yawayawasanidima a riuna, “Inam riukaua!” Be babada tuapikiedie a raupari be noğodie doğae a ravusedi be a rauduneena.

Sipu Natunama yodi pusi matabudi 7 e raukaiporağana

6 1Taugu èwai kita be Sipu Natunama pusi tenağa buka bogane ya kaiporena. Dabudine yaba yawayawasanidima matabudi 4, be

^e 5.11 Gurik bonane ya riuna: 10 tausand times 10 tausand and 1 tausand times 1 tausand. Inam baninama anea gumdima nam anisiesievi.

tenaḡa bonanama parere maika, be ya riuna, “Kwa verau!” ²Dabudine yài kitana, be noḡogue hosi ḡavoḡavorinama è kitana. Be taugeruenama tauna kukuku ya kaikaididina, be paiwaraga a utena. Be tauna yai rewapana kauana, be ya naḡona na ḡaviama vunuḡa ririḡidima aubainama.

³Be Sipu Natunama pusi aniwai rabuinama buka bogane ya kaiporena. Dabudine è vaie da yaba yawayawasanidima aniwai rabuinama ya riuna, “Kwa verau!” ⁴Dabudine hosi ḡesaunama sabasabanama kai ragetinama maika ya dobina. Be taugeruenama rewapana a utena da suba dobie e kaipore be banaga e voidi da tai kawa gurigurina. Be tauna kwatikwati dosinama a utena.

⁵Be Sipu Natunama pusi aniwai rabuiteḡanama buka bogane ya kaiporena. Dabudine è vaie da yaba yawayawasanidima aniwai rabuiteḡanama ya riuna, “Kwa verau!” Be taugu yài kitana, be noḡogue hosi dubanama è kitana. Be taugeruenama tauna nimane anisikere ya kaikaididina. ⁶Be dabudine yaba è vaiena maika bona, yaba yawayawasanidima matabudi 4 poudie ya riuriuna, “Kwa voie da meḡara e tubuḡana, be kwa voie da witi sumanama 1 kg na maesama inam Denari tenaḡa. Be witi isanama ‘Bali’ sumedima 3 kg adi maesama inam Denari tenaḡa. Be anirau buka oerinama be waen nam kwa kawa gewegewedi!”

⁷Be Sipu Natunama pusi aniwai 4-nama buka bogane ya kaiporena. Dabudine taugu è vaie da yaba yawayawasanidima aniwai 4-nama ya riuna, “Kwa verau!” ⁸Be taugu yài kitana, be noḡogue hosi kurinama banaga gurigurinama tuninama maika è kitana. Be taugeruenama tauna isanama ‘Guri’, be banaga guriguridima aruidima inam hosinama murine maida yawai muriwatanena. Be Mamaitua rewapana taudi ya utedina da taudi dobu kawasusudima 4, be kawasusu tenaḡa na ruvama nama,^f banaga matabudi tai guridina. Taudi umanama yabedie tokare banaga tai guridina, taudi iḡara, be meḡara be sida guriguri tai tubuḡidi, be mate musara ḡasiḡasidima ta voidi da banaga tai guridina.

⁹Be Sipu Natunama pusi aniwai 5-nama buka bogane ya kaiporena. Dabudine yà kitana, be banaga patupatutudima Mamaitua riunama awai matematena aubainama, dobie ai guridina, be aruidima olta dibune a miamiana è kitedina. ¹⁰Taudi bonedima dosine Mamaitua ḡarone a riuna, “Tam Bada saḡasaḡa vavasaḡimma, tam babaumma be riuriukauimma. Tauma uma dabudine kai raba ḡaḡa. Tam aba raḡanine dobu banegidima kwa etaredi, be kosinimaima ḡaranama kwa raubiwa?” ¹¹Naumeki da taudi tenatenaḡaḡa gara ḡavoḡavoridima daudaudima a utedi be a riuedina da taudi ta tauwai raba guratana, naumeki da Mamaitua na

^f 6.8 Gurik bonane ya riuna: ‘One fourth’

nambama ya boruboruna ruvane, nama tauwai sumağa ġesaudima dobue tai guridina.

¹²Dabudine yài kitana, be Sipu Natunama pusi aniwai 6-nama buka bogane ya kaiporena. Inam rağanine yoyo dosinama ya tubuğana, be suara matanama yai kupikupi be ya dubana kaipou maika. Be nawaravi matabuna ya sabana, kosina maika. ¹³Be kipora gunume a kuruva be dobue a yovona, maika sive dosinama niura e kwadiedi, be banidima pokidima ta rarau buririna maika. ¹⁴Be gunuma ya nuanokunokuna, maika duya ta nokunokuna nama, be oya be bonabona matabudi a rauriana.

¹⁵Inam rağanine dobu guyaguyaudima, be natunatudima, be tori matanama banegidima, be taragai banegidima, be babada wairewapanidima, be tauwai yaraga, be banaga yababa, matabudi a nağona oya babedie, be yeku dibudie gubae ai moisirina. ¹⁶Be taudi oya be yeku a riuedina, “Ko beku be debamaie ko ravusemi be koi raugovemai, da tauna aitauguyau na kaba miae e miamiana nam e kitamai, be mate Sipu Natunama na medima nam tunimaie e tava! ¹⁷Baninama taudi adi medima rağaninama dosinama yodi ya tavana, be nam aitauguyau tokare e midi bodedi be teneteneğina.”

Mamaitua Israel banegidima sievinama 144 tausand ya pusidina

7 ¹Uma kaidima muridie taugu anea matabudi 4 è kitedina, dobu kawasusudima matabudi 4, be inam kawasusuduie anea tenatenağağa a midimidina. Be taudi dobu sivedima matabudi 4 a kaikaidididina, da sive nam dobue bo egasie sibo ya manini munağa, bo kai ya biti munağedi. ²Be inam aneedima Mamaitua rewapana ya utedina da taudi dobu be egasi ta kawa gewegewedina. Be anea ġesau è kitana, tauna suara na kaba tavama yauwanine be ya sağasağana. Be tauna Mamaitua miamia nonoğinama na pusima ya kaikaididina, be tauna bonanama dosine anea matabudi 4 ya riuedina, ³“Dobu, egasi be kai nam ko kawa gewegewedi, noğone tauda dà Mamaituama na taunoyama noğodie pusi ta biri dokedina.”

⁴Dabudine è vaie da Israel damnama banegidima matabudi 144 tausand a pusidina. Inam banegidima taudi,

⁵Juda na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Ruben na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Ged na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

⁶Asa na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Naftali na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Manase na damma nopone banaga matabudi 12 tausand

⁷Simeon na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Livai na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Isaka na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

⁸Sebulun na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Jousep na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Benjiman na damma nopone banaga matabudi 12 tausand.

Patara dosinama Mamaitua noġone a midimidina

⁹Uma kauinama murine yàì kitana, be Mamaitua na kaba miae ya miamiana, be Sipu Natunama tauna mate. Be taudi noġodie patara dosinama, nam anisiesievi, a midimidina. Be inam banegidima taudi dam da dam be bona da bona be dobu matabuna nopodie a tava be a midimidina. Be taudi matabudi ai garana, adi garama ġavoġavoridima daudaudima be nimedie garamo rugurugudima a ragaragaudina. ¹⁰Be taudi matabudi bonedima dosine a riuriuna, “Dà Mamaituama na waiguyae e miamiana, be Sipu Natunama, taudi vutudi Tauwai yawasana.”

¹¹Be anea matabudi guyau na kaba miama be babada be yaba yawayawanidima 4 a midimidi kwavivirodina, taudi matabudi tuapikedie a raupari be noġodie doġae a ravusedi be Mamaitua a raudunee ¹²be a riuna,

“Inam riukaua! Tam tauma ama Mamaituama, isamma ka kaisuġusuġuna.

Tam vutuna neneġara, nuauyauya, waikaiwa, vivira, waibada be rewapana ġarome ta kena nonoġana.

Inam riukaua!”

¹³Dabudine babada 24 nopodie bada tenaġa taugu yai taraviregu, be ya riuna, “Uma banegidima gara ġavoġavoridima daudaudima kotekotedima kuya kataiena taudi aita? Taudi deġo be a tava?” ¹⁴Be taugu è paribee be è riuna, “Bada, tam kuya kataiena, be nam taugu.” Dabudine tauna ya riueguna, “Inam banegidima taudi piripiri dosinama nopone be a tavana. Be adi garama Sipu Natunama kosinine a koġedi da a ġavorana. ¹⁵Vutuna aubainama taudi yodi Mamaitua na kaba miama noġone ta midimidina da tauna na tempolma nopone kupi da suara aubainama tai taunoyana. Be tauna aita guyau na kaba miae e miamiana, vagurune ta miana. ¹⁶Be taudi nam airaġan kani e kara munaġedi, be nam nuedima e raukasakasa, be nam suara e poyedi, be nam aiyaba e poya munaġedi. ¹⁷Baninama Sipu Natunama guyau na kaba miama poune e miamiana, tauna vutuna taudi e rabadina, sipu taurabedima maika, be ei doka nawedina bigabigae be yawasana upanama ta tegona. Be taudi matasurudima matabuna Mamaitua tokare e samaġa poredina.”

Pusi aniwai 7-nama buka bogane ya kaiporena

8 ¹Dabudine yàì kitana, be Sipu Natunama pusi aniwai 7-nama buka bogane ya kaiporena. Inam raġanine marae yaba matabudi

ai nuatuğutuğū be daumora ya kenana rağan ġaubonağa.⁸ ²Be taugu anea 7 è kitedina, Mamaitua noğone a midi be tenatenağağa bogigi ya uteutedina.

³Be anea ġesaunama ya tava be olta diane ya midina, be tauna nimane piupiu anigabunama koukou goldie voivoienama ya kaikaididina. Tauna piupiu toitoi a utena da banaga babaudima matabudi adi moiragima mate Mamaitua ġarone sibo ya raupuyona olta goldie voivoienama debane. Inam oltanama guyau na kaba miama noğone ya midimidina. ⁴Be piupiu basunama be banaga babaudima adi moiragima matabudi anea nimane, be piupiu basunama moiragi mate a sağa a nağona Mamaitua ġarone. ⁵Dabudine anea olta debane kai karakaratina ya ragaudi be piupiu anigabunama redunama yai moğavuna. Yodibe inam koukounama ya pore yovoğena dobue. Be inam rağanine keyama, parere, gugura be yoyo a tubuğana.

Anea bogigi 4 a suvedina

⁶Dabudi anea 7 bogigi 7 a ragaragaudina, taudi a vovo kaukauana da bogigi ta suvedina.

⁷Naumeki da noğone aneanama na bogigima ya suvesuvena rağanine, kusana rawarawatabutabudima yeku ġauğaubodima maika, be kai menanama kosina mate wairawateğeidima a porağa yovoğedina dobue. Be dobu kawasusudima matabudi 3, be kawasusu tenağa na ruvama nama,^h kai be mui gidegidevidima matabudi a kara gorudina.

⁸Naumeki da anea aniwai rabuinama, tauna na bogigima ya suvesuvena rağanine, yaba maika oya dosinama ma rageragetina a pore yovoğena egasie. Be egasi kawasusudima 3, be kawasusu tenağa na ruvama nama egasi matabuna yai rawakosinana. ⁹Be musara matabudi inam dabudine a guri rovona, be waga mate a kawa gewegewedina.

¹⁰Naumeki da anea aniwai rabuiteğanama, tauna na bogigima ya suvesuvena rağanine, kipora tenağa dosinama gunume be ma rageragetina ya kuruva be ya yovona. Be dobu kawasusudima 3, be kawasusu tenağa na ruvama nama upa matabudi, be bigabiga debedie ya ravusena. ¹¹Be inam kiporinama isanama “Gora”. Be inam kawasusunama nopone upa matabudi ai ġora rovona, be banaga toitoi uma upanama ġorağoranama yai guridina.

¹²Naumeki da anea aniwai 4-nama, tauna na bogigima ya suvesuvena rağanine, suara kawasusudima 3, be yaba aiyaba dosinama suara kawasusunama tenağa ya riğa be yai kupikupina. Be kauinama teneğinama nama nawaravi ġarone ya tubuğana. Be gunuma

⁸ **8.1** Gurik bonane ya riuna: Inam ‘about half an hour.’ ^h **8.7** Vers 7 da 12 Gurik bonane ya riuna: ‘One third’

kawasusudima 3, be yaba aiyāba dosinama gunume kawasusu tenāḡa ruvanama nama nopone kipora matabudi ya riḡedi be ai kupikupina. Be suare 4 awasnama dobu yai kupikupina, be nam i yanana. Be teneḡinama nama kupie, 4 awasnama nawaravi be kipora nam ti yanana.

¹³Be yāi kitana, be kiu bonia gunuma boganaḡa ya rovorovona, be bonanama dosine umanama ya riuriuna, “O gewagewa, gewagewa! Gewagewa taudi aitaḡa dobie ta miamiana ḡarodie ta tubuḡana. Baninama anea rabuiteḡa yaḡoro tawai rabana da adi bogigima tokare ta suvedina.”

Bogigi aniwai 5-nama

9 ¹Naumeki da anea aniwai 5-nama, tauna na bogigima ya suvesuvena raḡanine, taugu kipora è kitana gunume, be ya kuruva be ya yovona dobie. Be inam kiporinama tauna dom nam dibuboruboruna gudunama kiḡinama a utena. ²Be tauna inam domnama gudunama ya kaikaiporena raḡanine, kaibasū ya tavana kodara puyounama maika. Be inam kaibasunama ya saḡasaḡana, gunuma ya suma be suara matanama yai kupikupina.

³Be inam kainama puyounama nopone kapau dosidima a rovo dobi be a yovona dobie. Be inam kapaudima taudi rewapana a paḡona, tanagara adi rewapanama maika. ⁴Inam kapaudima ya riuedina da taudi banaga aitaḡa Mamaitua na pusima noḡodie nam tima kenakenana, taudiḡa ta karatidina. Be kai be mui matabudi nam sibo a kawa gewegewedi. ⁵Be inam kapaudima nam rewapana ḡarodie ima kenakena da banaga tai guridi, ibewa da ta raukivi gewagewa ḡomedina nawaravi 5 nopodie. Be banaga inam muyanama ta sidana maika karipa banaga e karakaraidina muyanama maika. ⁶Inam raḡandie banaga tokare guri kedanama ta wanena, be tokare nam ta banavi. Taudi gurimakai ta ḡoeḡoena, be tokare nam ta guri.

⁷Be kapaudima kitedima hosi iḡara aubainama tawai garedina maika. Taudi debedima yaba kitedima paiwaraga goldie voivoiedima maika a kotedina. Be noḡodima kitedima banaga maika. ⁸Be debavuvuḡidima inam maika waiwaiwi debavuvuḡidima muridie ravuravusenama maika. Be mokedima inam laion mokaḡana maika. ⁹Be nuakadedima kitedima inam aeyan maika. Be mapedima guguridima inam gunava dosinama e nuaraka be e gavagavasana maika.ⁱ ¹⁰Be kapaudima ḡiudima inam kitedima rikarikau ḡiudima maika, be ḡiudima isudie kea gamgamdima ta kenakenana. Be adi rewapanama ḡiudie ta kenakenana da banaga ta raukivi gewegewedina nawaravi 5 nopodie. ¹¹Taudi adi gyauma inam

ⁱ 9.9 Gurik bonane ya riuna: Be mapedima guguridima inam hosi toitoi be tureira toitoi ta sorudi, be iḡara aubainama ta manimanina guguridima maika.

dom nam dibuboruboruna aneanama, tauna ewai badedina. Be inam aneanama isanama Hibru bonane inam *Abadon*, be Gurik bonane inam *Apolion*. Inam isanama baninama inam “Tauraukivigewagewa.”

¹²Yodi gewagewa dokadokanama inam ya kovina. Be gewagewa rabui tawai rabana da tokare ta tubuğana.

Bogigi aniwai 6-nama

¹³Naumeki da anea aniwai 6-nama, tauna na bogigima ya suvesuvena rağanine, olta goldie voivoienama donanama matabudi 4 Mamaitua noğone ya midimidina. Be è vaie da dona nopodie bona ya došina. ¹⁴Bona ya dobi be anea aniwai 6-nama bogigi ya pağopağona ya riuena, “Upa dosinama isanama Yupretis, dabudine anea matabudi 4 panipanidima ta miamia. Be tam kwa nağo be kwa kuvesidina.” ¹⁵Be inam aneedima taudi Mamaitua ya kawa nonoğidi be adi noyama rağaninama ya boru wainonoğina da airağan adi noyama ta voiena, vutuna a raberabena. Be inam noyanama rağaninama na modima, na nawaravima, na rağanima be na awama yodi ya tavana. Be taudi adi noyama inam umanama: Dobu kawasusudima 3, be kawasusu tenağa na ruvama nama inam aneedima banaga tai guridina. ¹⁶Be tauigara dabudine hosi ragane a gerugeruna sievidima taugu è vaiena inam 200 milion.

¹⁷Hosi be taugeruedima taugu è kitedina, taudi kitedima maika umanama: Taudi nuakadedima anigudunama kitanama kai rağetinama maika, be kuridima vodubadubanama egasi maika be yawayawanama. Be hosi debedima kitedima laion debedima maika. Be gayedie kai menanama, kaibusu be yaba isanama ‘salfa’ a dobidobina. ¹⁸Be inam kovoğidima rabuiteğa, kai menanama, kaibusu be salfa, hosi gayedie a dobidobina, vutudi dobu kawasusudima 3, be kawasusu tenağa na ruvama nama banaga ai guri rovodina. ¹⁹Be inam hosidima adi rewapanama mududie be ġiudie a kenakenana. Taudi ġiudie mate banaga ta raraukivi gewegewedina. Be ġiudima kitedima mota maika, be debabiribiridima.

²⁰Be banaga ġesaudima taudi aitauga inam kovoğidie nam ti gurigurina, taudi yağoro nuedima nam ti vitaredina, be taudi adi voiamu gewegewedima yağoro ta voivoiedina. Be yağoro penama be kokoitau ta rarau duneedina. Inam kokoitaudima goldie be siruva be aeyan, yekue be kaitupoe voivoiedima ta rarau duneedina. Avedi da kokoitau nam timawai kita, nam timawai beavaia bo tima babababarana. ²¹Be inam banegidima taudi yağoro ta rarau vunuğa, ta koikoi ginauri, tawai soğa yabayababa be ta danedanena, be nam nuedima tima vitavitaredina.

Jon buka ya pağona

10 ¹Naumeki da anea ġesaunama wairewapana vavasağinama marae be ya yovoyovona è kitana. Be tauna na garama inam

giyou ya kotedina, be debane wari ya kwavivirona. Be noğonama kitanama suara maika, be kağanama kitanama kodara menanama maika. ²Tauna nimane buka ġaubonama ya tapa be ya kaikaididina. Be tauna kağanama kasaunama egasie yai vutuğana, be kağanama seninama doğae yai vutuğana. ³Be tauna bonanama dosine ya rasana maika laion. Tauna ya rasarasana rağanine, taugu parere matabudi 7 a giuna bonedima è vaiedina.

⁴Be parere 7 a giugiuna taugu sibo adi giuma è girumina, be bona marae è vaiena umanama ya riueguna, “Inam pareredima 7 aba a giugiuna, kwa semodina, be nam kwa girumidi.”

⁵Be anea è kita be egasie be doğae yawai vutuğana, tauna nimanama kasaunama ya kaisuğū marae, ⁶be Mamaitua miamia nonoğinama, tauna vutuna mara, dobu be egasi, be nopodie yaba matabudi tauwai tubuğidima tauna isane ya sauga be ya riuna, “Rağan kaiteka ya kovina. ⁷Be anea aniwai 7-nama na bogigima e suvesuvena rağanine, Mamaitua na ogama semosemonama e voie, be e raudamoena, boni na taunoyama peroveta ya riuriuedina maika.”

⁸Dabudine bona teneğinama marae è vaia munağe be ġarogue umanama ya riuna, “Anea egasie be doğae waivutuğinama ġarone kwa nağo, be buka ġaubonama tapatapanama nimane e kenakenana kwa pağona.”

⁹Naumeki da taugu è nağo anea ġarone, be èi bağana da buka ġaubonama sibo ya uteguna. Be tauna umanama ya riueguna, “Uma bukanama kwa pağo be kwa kanina, be mudume inam bukanama tokare dininama e verena, iwavi maika. Be kapomma tokare ei muyana.”

¹⁰Naumeki da taugu anea nimane inam bukanama ġaubonama è pağo be è kanina. Be è kanikanina rağanine, mudugue dininama ya vere kauana, iwavi maika, be è kanikani rovona murine, kapoguma yai muyana. ¹¹Be tauna umanama ya riueguna, “Tam am waiperovetama nam i kovina, yağoro kwai perovetana, dam, dobu, bona be guyaguyau aubaidima.”

Matamata rabui

11 ¹Naumeki da Bada anirau ruva kainama ya utegu be ya riuna, “Kwa nağo be Mamaitua na tempolma be olta kwa ruvedina, be dabudine tauraudune mate kwa sievidina. ²Be gabura gana nopone tempol dianama kwa gose porena, nam kwa ruva, baninama inam gabunama taugu eteni banegidima è utedina da taudi meagai babaunama^j tokare ta vagudagudaguna nawaravi 42 nopodie. ³Be taugu rewapana yau matamatama rabui yà utedi be taudi tai perovetana rağan 1,260 nopodie, be adi garama inam sakibegi maika.”

^j 11.2 Meagai babaunama inam Jerusalemma.

⁴Taudi vutudi olip kaidima rabui, be kodam kaidima rabui, taudi Bada noğone ta midimidina, tauna vutuna dobu ewai badena.^k ⁵Be değoda aitau uma banegidima rabui raukivi gewegewedima e ġoena, inam banegidima rabui tokare gayedie kai menedima ta dobi be adi ġaviama tai guridina. Uma kauine adi ġaviama matabudi tokare ta guri rovona. ⁶Inam banegidima rabui ġarodie rewapana e kenakenana da tawai perovetana rağanine, taudi gunuma ta riutuagaie be kusana tokare nam e dobi. Be mate taudi rewapana ġarodie e kenakenana da upa matabudi ta voidi da kosina ta tubuğana. Be taudi ta ġoena, tokare teneginama da rağan toitoi piripiri tabu be tabu tai tubuğidi, be dobu banegidima ta kovoğidina.

⁷Be taudi adi noyama tawai kovina rağanine, musara ġasiğasinama dom nam dibuboruborune, be e tava be inam perovetedima rabui ei ġaviedi be ei guridina. ⁸Be tubuğidima tokare meagai dosinama nopone kedae tai kenedina. Be inam meagainama dosinama isanama semosemonama inam “Sodom” be “Ijijt”. Matamata taudi adi Badama inam dabudine a tuparatuna. ⁹Be rağan rabuiteğa be pomainama rağanboiboi be e nağo da suaratopu, banaga toitoi dam da dam, be bona da bona, be dobu matabuna nopodie inam banegidima tubuğidima ta raubigedina. Be peroveta adi ġaviama banaga nam ti aninedina da inam perovetedima tubuğidima ta dobodi. ¹⁰Be dobu banegidima tai nuavere, ta mosari be adi banagama adi banagama mate tai kawa puyo vivirana, baninama inam perovetedima a gurina aubainama. Baninama inam perovetedima rabui banaga dobie a raraukivi gewegewedina.

¹¹Be rağan rabuiteğa be pomainama rağanboiboi be ya nağo da suaratopu, be murine yawasana Aruinama Mamaitua ġarone, be ya yovo da banegidima rabui nopodie ya sağana. Be taudi a midisuğu munağa be a midina. Taudi aitauga inam banegidima rabui a kitekitedina, a naira kauana. ¹²Dabudine taudi bona dosinama marae a vaiena, inam banegidima rabui ġarodie umanama ya riuna, “Ko sağa uma dabudine!” Be dabudine adi ġaviama a kitekitedi, be peroveta ma giyoudi a sağa a nağona marae.

¹³Inam rağanine yoyo dosinama ya tubuğana. Be meagai kawasusudima matabudi 10, be kawasusu tenağa na ruvama nama vada matabudi ya kawa gewegewedina. Be inam yoyonama nopone banaga 7 tausand a gurina, be aitauga da a yawayawasanana, taudi a naira kaua be Mamaitua marae isanama a kawa sağena.

¹⁴Yodi gewagewa aniwai rabuinama inam ya kovina. Be gewagewa aniwai rabuiteğanama ġaubonağa e tubuğana.

Bogigi aniwai 7-nama

¹⁵Naumeki da anea aniwai 7-nama, tauna na bogigima ya suvesuvena rağanine, bona dosidima marae è vaiedina a riuna, “Tauda dà

^k 11.4 Uma tauna Mamaitua, be nam Seitan.

Mamaituama be na vinevinema Keriso, yodi dobu matabuna taudi ġarodima, be Keriso tauna vutuna ei bada nonoġana.”

¹⁶Be babada 24 guyaguyau adi kaba miae a miamiana Mamaitua noġone, taudi tuapikedie a raupari be noġodie doġae a ravusedi be Mamaitua a raudunee ¹⁷be a riuna,

“Bada Mamaitua, tam wairewapana vavasāġimma, tam vutuna boni miemienimma be yodi kwa miamiana.

Tauma kawai kaiwemna, baninama tam am rewapanama dosinama yodi kuya paġo be waibada kuyai karena.

¹⁸Noġone dobu banegidima nuedima yai medina, be yodi inam tam am medima raġaninama ya tavana.

Yodi raġan ya tavana da tam banaga guriguridima kwa etaredina, be am taunoyama peroveta, be tauwai sumaġemma, be aitauga isamma a vivivivirena, avedi da banaga ġauġaubodi bo banaga dosidi,

taudi matabudi yodi adi maesama kwa utedina.

Be mate raġan ya tavana da dobu taukawa gewegewedima kwai guridina.”

¹⁹Inam raġanine ya kitana be Mamaitua na tempolma marae a kaiporena. Be tempolnama nopone waianina bogesinama a kitana. Be dabudi keyama, parere be gugura a dobidobina. Be yoyo be kaibitibiti kusana rawarawa tabutabunama mate a tubuġana.

Waivi be duragon

12 ¹Naumeki da mataira dosinama marae ya tubuġana umanama, waivi suara yai garaena be kaġanama dibune nawaravi ya kenakenana, be na paiwaraga debane kipora matabudi 12. ²Tauna ya boga be wainatuna muyanama ya kawa guri be ya yakeyakeina.

³Dabudine mataira ġesaunama marae ya tubuġana, inam umanama: Duragon dosi yababinama sabasabanama ya maġatarana. Be tauna debanama matabudi 7 be donanama matabudi 10, be paiwaraga 7 debane a kenakenana. ⁴Be mara kawasusudima matabudi 3, be kawasusu tenaġa na ruvama nama tauna ġiune kipora yai kati karodi be ya poraġa yovoġedina dobie. Be inam duragonnama waivi wainatuna ya tepetepena noġone ya midina, be yawai rabana da gomana sibo ya tubuġa be ya kanina.

⁵Naumeki da waivi gomana tauġominama ya tikana. Be tauna vutuna tokare irame diġona voivoienama e paġo be banaga dobu matabuna nopone ei badedina. Be waivi natunama a soru kwaya be a nawena Mamaitua deġo ya miamiae ġarone. ⁶Be waivi naira ya naġona dobu kavakavane deġo Mamaitua gabu ya vovo kaukaue. Be dabudine waivinama a rabena raġan matabudi 1,260 nopodie.

⁷Be inam rağanine iğara ya tubuğana marae. Maikel be na aneama be duragon na penamama mate ai kawa ġasiğasina. ⁸Be duragon na penamama mate nam ti rewapanana aubainama, taudi yodi marae nam adi gabuma ima kenakenana. ⁹Be inam duragonnama dosinama na penamama mate ai watabiğugū yovoğedina dobue. Inam duragonnama tauna vutuna boni mota tawai isana Diaboro bo Seitan, be tauna dobu matabuna tauwai kedadoka waigewedima.

¹⁰Be inam kauinama murine taugu bona dosinama marae è vaie be umanama ya riuna,

“Yodi tauda dā Mamaituama na yawasanama, na rewapanama be na waiguyauma rağaninama ya tavana. Be mate Mamaitua na Kerisoma na waibadama rağaninama yodi ya tavana, baninama tauwai wavu Mamaitua noğone kupi da suara dā banagama yawai wavudina, be yodi tauna ai watabiğugū nawena dobue. ¹¹Be dā banagama taudi Sipu Natunama kosinine be adi rauguguye, duragon ai gwağana. Be taudi adi yawasanama nam ti nuaboya guratedina, be guri nam ti nairena.

¹²Vutuna aubainama taumi mara be aitauga nopodie ko miamiana, koi nuaverena! Be gewagewa vavasağinama taumi dobu be egasi ġaromie, baninama Diaboro ġaromie ya yovona. Be Diaboro nuanama yai medi kauana, baninama tauna ya kataie da na rağanima kaiteka ya tupona.”

¹³Rağanine duragon ya kita da tauna a pore dobiğena dobue, inam waivinama gomana tauğominama titatikanama ya kusira nawena.

¹⁴Be inam waivinama kiu bonia dosinama mapenama rabui a utena da tauna ya rovo be ya nağona dobu kavakavane, değo na gabuma a vovo kaukauena dabudine. Be inam dabudine waivinama a rabena modi 3 be nawaravi 6,¹ be mota tokare nam inam dabudi e tava.

¹⁵Vutuna aubainama mota gayanama ya sasaği be upa gayane ya vurai dobiğe be upa dosinama yai tubuği da kabe waivinama ei karue.

¹⁶Be doğa gayanama ya nuaporağa be upa inam duragonnama ya vuravurai dobiğena ya tonoğina. Inam kauine doğa inam waivinama ya saguna. ¹⁷Dabudine duragon nuanama yai medi kauana waivinama ġarone. Vutuna aubainama tauna ya nağo be iğara yai tubuğina waivi natunatunama ġesaudima ġarodie. Inam banegidima taudi Mamaitua na tarawatuma tawai muriwatane be Yesu riunama ta kaikaididina.

¹⁸Naumeki da duragon gereše ya midina.

Musara ġasiğasina egasie be e tavatavana

13 ¹Taugu yài kitana, be musara ġasiğasina egasie be ya tavatavana è kitana. Be inam muserinama donanama matabudi

¹ 12.14 Gurik bonane ya riuna: ‘Time, times and half a time’. Be Dawawa bonane inam umanama: ‘Rağan, rağandie be rağan nevanama.’

10, be debanama matabudi 7. Be donanama debedie, paiwaraga matabudi 10 a kenakenana. Be deba tenatenagaġa noġodie isa a kenakenana, be inam isedima matabudi waidiboġa giudima. ²Be inam muserinama è kitana, kitanama musara lepad maika. Be kaġanama kitedima musara beya maika. Be mudunama kitanama maika laion. Be duragon na rewapanama be na waiguyauma be na waibadama dosinama matabudi inam muserinama ġasiġasinama ya utena.

³Be inam muserinama ġasiġasinama debanama tenaġa kero ya paġona. Be inam keronama kitanama aniguriguri, be ya seġira munaġana. Vutuna aubainama dobu banegidima matabudi inam muserinama a base kaue be ai muriwatanena. ⁴Be duragon tauna rewapanama musara ġasiġasinama ya utena. Vutuna aubainama banaga duragon be musara ġasiġasinama ġarodie a raudune be a riuriuna, “Musara ġasiġasinama ya saġa vavasaġana, be nam aitau tokare tauna mate tai kawa ġasiġasi be teneteneġina.”

⁵Be musara ġasiġasinama rewapanama a utena da rauguyaguyau be waidiboġa giudima e vatodina. Be mate rewapanama a utena da nawaravi 42 nopodie ei badana. ⁶Be tauna na giue Mamaitua ei diboġina. Be Mamaitua na kaba miamo be aitau da marae ta miamiana, matabudi ei karakara kutuedi, be Mamaitua isanama mate e kawa gewagewana. ⁷Be rewapanama a utena da tauwai sumaġa ei ġaviedi be ei gwagedina. Be tauna rewapanama ġarone aubainama, tauna dam da dam, bona da bona, be dobu da dobu, banaga matabudi ei badedina. ⁸Be dobu banegidima aitauga isedima yawasana bukanama nopone nam tima kenakenana, taudi inam muserinama ġasiġasinama ġarone ta rauduneena. Be yawasana bukanama inam Sipu Natunama a vunuġi be awai gurina, tauna na bukama. Boni muriġa da dobu ya tubuġana, Mamaitua tauwai sumaġa isedima matabudi inam bukane ya girumidina.

⁹Aitau da beemima ta kenakenana, koi bea vaiana. ¹⁰Be aitau Mamaitua ya vinena da dibure ta nawena, naumeki da e naġona. Be aitau Mamaitua ya vinena da ta raukwatikwatina, naumeki da ta raukwatikwati be e gurina. Inam kaudima ta tubutubuġana raġanine, tauwai sumaġa naumeki da adi waisumaġe ta midi bagibagi, be yaba matabudi ta dami poredina.

Musara ġasiġasinama ġesau doġa nopone be e tavatavana

¹¹Dabudine taugu musara ġasiġasinama ġesau doġa nopone be ya tavatavana è kitana. Tauna donanama rabui sipu natunama maika, be na giuma vaienama maika duragon. ¹²Be musara ġasiġasinama egasie tavatavanama na rewapanama matabuna uma muserinama doġae tavatavanama ya utena. Be uma muserinama dobie banaga matabudi ya gwayedi da taudi musara egasie tavatavanama a rauduneena. Inam

muserinama vutuna debanama kero dosinama kitanama aniguriguri, be keronama ya seğira munağana.

¹³⁻¹⁴Be uma muserinama doğae tavatavanama tauna mataira dosidima musara egasie tavatavanama na rewapanae ya voivoiedina. Be mate ya voie da kai menanama marae be a yovoyovona dobue, be banaga inam matairidima a kitekitedina. Inam kedane tauna dobu banegidima ya biri waideğedina. Be mate tauna banaga ya riuedi da kokoitau ai tubuğina, kitanama musara egasie tavatavanama maika, tauna vutuna kwatikwatie ai gurina, be ya yawasana munağana. ¹⁵Be musara doğae tavatavanama tauna rewapana a utena da inam kokoitaunama yavutu ya ute be giu yai karena. Be musara doğae tavatavanama umanama ya riuna, “Aitauga inam kokoitaunama nam ta raudunee, inam banegidima gurie ta biridina.”

¹⁶Be inam muserinama banaga matabudi, dosidi bo gaugaubodima, waiguyaudi bo waikaruwağewağedima, babada bo tauwai yaraga, taudi matabudi tokare ta segeridi da nimedima kasaune bo noğodie mataira ta boruna. ¹⁷Inam raganine aitauga inam matairinama nam ta pağo, taudi tokare nam teneteneğina da aba ta gimara bo ta gimaredi. Be inam matairinama musara egasie tavatavanama tauna isanama, bo isanama nambinama. ¹⁸Taudi aitauga nam nuauyauya ġarodie, taudi inam kaunama tokare nam ta kataie. Be nuauyauya banegidima, taudi tokare musara ġasiğasinama na nambama ta sievi be ta kataiena. Baninama inam nambinama tauna banaga na nambama. Be namba inam 666.

Sipu Natunama be na banagama 144 tausand

14 ¹Be taugu yaì kita, da Sipu Natunama be banaga 144 tausand mate oya Saion debane a midimidina è kitedina. Be Sipu Natunama be Tamanama isedima inam banegidima noğodie a girumidina. ²Be dabudine bona marae è vaiena. Be inam bonanama vaienama tapara yarataunama, bo parere dosinama gugurinama maika. Be bona gugurinama vaienama maika tauwai gita kabe tiwai gita.

³Be taudi guyau na kaba miama, be yaba yawawayasanidima 4, be babada noğodie a midi be sare vaunama a riğariğana. Be nam aita teneteneğina da inam sarenama e kataie. Be banaga 144 tausand dobue Bada ya kuvesidina, taudiğa inam sarenama a kataiena. ⁴Taudi nam waiwaivi ti taukonidina da sibo ai mira munağedi, taudi inam matatapu. Inam banegidima vutudi banaga poudie Sipu Natunama kosinine ya kuvesa dokedina, taudi vutudi a raupuyoedina Mamaitua be Sipu Natunama ġarodie. Be Sipu Natunama değo değo ya nağonağona, taudi tauna awai muriwatanena. ⁵Taudi nam airağan ti kaiyovuna, be taudi ġarodie wavu nam ima kenakenana.

Anea rabuiteğa

⁶Be taugu yaì kitana be anea ġesaunama gunuma pounağa ya rovorovona è kitana. Be tauna dobu da dobu, dam da dam, bona da bona,

be dobu matabuna nopone banaga miemienidima ġarodie vari verenama be kenakena nonoġinama ya rarau guguyena. ⁷Be tauna bonanama dosine ya riuna, “Mamaitua ko naire be isanama ko kaisuġusuġuna, baninama tauna na etarama raġaninama yodi ya tavana. Tauna aitau mara, dobu, egasi be bigabiga tauwai tubuġidima, tauna vutuna ko rauduneena.”

⁸Be anea aniwai rabuinama anea dokadokanama yai muriwatane be ya riuna, “Babilon meagainama dosinama yodi a kawa gewagewana. Baninama Babilon ya voie da dobue banaga matabudi na badarama kedanama wairewapaninama ai muriwatanena. Be banaga matabudi inam badara waeninama a tegona.”

⁹Be anea aniwai rabuiteġanama taudi yai muriwatanedi be bonanama dosine ya riuna, “Deġoda aitau musara ġasiġasinama be kokoitau kitanama maika inam muserinama e rauduneedi, be na matairama noġone bo nimane ta boruna, ¹⁰tauna mate tokare Mamaitua na medima keyekine e tegona. Mamaitua na medima inam maika waen wairewapana vavasāġinama, nam upa mate wairawateġeina. Be inam waeninama Mamaitua na medima keyekine ya ġinina. Be musara ġasiġasinama na tauwai muriwatanama taudi inam waeninama ta tegona. Be anea babaudima be Sipu Natunama noġodie inam banegidima tokare kai be salfa karakarata watanine ta raukivi gewegewedina. ¹¹Be dabudine basudima e saġa nonoġana. Be taudi aitauga inam muserinama ġasiġasinama be kokoitaunama ta rarau duneedina, bo aitauga tauna isanama matairinama tunidie e kenakenana, taudi kupi da suara nam airaġan sipere ta banavi. ¹²Vutuna aubainama banaga babaudima aitauga Mamaitua na riuvavasāġama tawai muriwatanena, taudi naumeki da adi waisumaġama Yesu ġarone, ta midi bagibagi be yaba matabudi ta dami poredina.

¹³Dabudine bona marae è vaie be ya riuna, “Umanama kwa girumana. Yodi da nokoi ya naġona nuavere taudi aitauga Yesu isane ta gurigurina.” Be Arua ya riuna, “Inam riukaua! Taudi ai nuatoitoi ġarovana, yodi ta siperena. Be taudi adi matairama inam voia veredima mate ta naġona marae.”

Sipi dobue ya porana

¹⁴Be yài kitana, be giyou ġavoġavorinama è kitana, be debane banaga ya miamiana kitanama banaga natunama maika. Be tauna paiwaraga goldie voivoienama debane ya boru, be nimane biriuko gamgamnama ya kaikaididina.

¹⁵Be dabudine anea ġesaunama tempol nopone be ya dobi da bonanama dosine tauna aitau giyou debane ya miamiana ya riuena, “Sipi dobue yodi ya porana, vutuna aubainama am biriukoma kwa kwadiena.”

¹⁶Dabudine tauna aita u giyou debane ya miamiana, na biriukoma do bu e ya kwadie be yaba matabudi ya petodi be ya rawateğeteğeidina.

¹⁷Be anea ġesaunama marae tempol nopone be ya do bina, tauna mate biriuko gamgamnama nimane ya kaika ididina. ¹⁸Be anea ġesaunama kai menanama tauwai badena tauna oltae be ya do bi da bonanama dosine tauna aita u biriuko gamgamnama ya kaika ididina ya ri uena, “Dobue ġureipi votedima a ġouna aubainama, am biriukoma kwa kwadie be matabudi kwa tomdina.” ¹⁹Dabudine anea na biriukoma do bu e ya kwadie be ġureipi matabudi ya petodi be ya rawateğeteğeidina. Yodibe ġureipi matabudi anivabuyo gabunama dosine ya porağā nawedina. Inam gabunama inam Mamaitua na medima gabunama e ġiugiuena. ²⁰Be meagai diane ġavoe dabudine ġureipi e vabuyodi be kosinidima tai do bina. Be kosinidima na morabama inam 1.5 mita, be kosininama ya daroro be ya do bi ya nağona na dauma inam 1,600 stadia.^m

Anea 7 kovoğā 7 mate

15 ¹Be mataira ġesaunama wainua basabasa vavasağinama marae è kitana. Dabudine anea 7 be kovoğā damodamodima 7 a ragaragaudina. Inam kovoğidima muridie Mamaitua na medima e kovina.

²Be inam dabudine yaba kitanama maika egasi garasie voivoienama, be inam egasinama kai menanama mate wairawateğeinama è kitana. Be banaga aita uğā musara ġasiğasinama be kokoitaunama be isanama nambinama a vavai subedina, taudi inam egasinama diane a midimidina. Be Mamaitua yaba kitedima gita maika ya utedina. ³Be taudi Mamaitua na taunoyama Mousis be Sipu Natunama adi sarema a riğana, be umanama a saresarena,

“Bada Mamaitua wairewapana vavasağimma, tam am voiamo dosidima ka basebasedina.

Tam do bu matabuna adi ġuyauma, be am kedama matabudi didimanidima be riuriukauidima.

⁴O Bada, aita u tokare nam e nairem? Banaga matabudi tokare tam isamma ta kawa sağena, baninama tamğā banaga babaumma.

Be banaga matabudi tokare ta verau ġarome be ta rauduneemna. Baninama am voiamo didimanidima a mağatarana aubainama.”

⁵Uma kaudima muridie èi kita da marae tempol a kaiporena è kitana, be tempol nopone waianina kapenama ya kenakenana. ⁶Be inam tempolnama nopone anea matabudi 7, be kovoğā 7 a ragaudi be a do bina. Taudi adi garama ġavoğavoridima waimatakanikanidima a kotedina, be adi garama bogane nam mira ġaubonama anikitakita. Be taudi

^m 14.20 ‘Stadia tenağā’ inam 0.185 kilomita. (1,600 x 0.185 = 296 kilomita)

boritai goldie voivoienama nuakadediḡa a pani verauḡedina. ⁷Be yaba yawayawasanidima matabudi 4, be nopodie tenaḡa anea tenatenaḡaḡa keyaka ya ute nawedina. Be inam keyekidima nopodie Mamaitua miamia nonoḡinama na medima a moḡavu be a kenakenana. ⁸Inam raḡanine Mamaitua na borumama, be na rewapanama basudima tempol noponama ya moḡavuna. Be nam aitu teneteneḡina da inam tempolnama nopone sibo ya saḡa, naumeki da anea ⁷ inam kovogidima ⁷ sibo a ḡini rovodina.

Mamaitua na medima keyekidima matabudi 7

16 ¹Naumeki da tempol nopone bona dosinama è vaiena, umanama anea ⁷ ḡarodie ya riuriuna, “Ko naḡo be Mamaitua na medima keyekidima ⁷ doḡue ko ḡini poraḡana.”

²Naumeki be anea dokadokanama ya naḡo be na keyakama doḡue ya ḡini pore yovoḡena. Inam raḡanine taudi aituḡa musara ḡasiḡasinama na matairama tunidie a kenakena be kokoitaunama a rarau duneena, taudi tunidie kerokero gewegewedima be waimuya vavasaḡidima a tubuḡana.

³Naumeki be anea aniwai rabuinama na keyakama egasie ya ḡini pore yovoḡena. Inam raḡanine egasi yai rawakosinana, banaga gurigurinama kosininama maika. Be yaba matabudi egasi nopone miemienidima a guri rovona.

⁴Naumeki be anea aniwai rabuiteḡanama na keyakama upae be bigabigae ya ḡini pore yovoḡena, be inam upedima matabudi ai rawakosinana. ⁵Dabudine è vaie da anea upa taurabedima Bada ya riuna, “Tam banaga babaumma, tam nama miemienimma, be yodi kwa miamiana. Am etarama kuya voie kauena ⁶da banaga kosina kuya utedi da ta tegona, baninama taudi tauwai sumaḡemma be am perovetama a vunuḡidi be kosinidima a daroro yababana aubainama. Vutuna biwanama taudi yodi kosina ta tegona.” ⁷Dabudine è vaie da olta inam aneanama na giuma yai katitawa be ya riuna, “Inam riukaua Bada, tam Mamaitua wairewapana vavasaḡimma. Tam am etarama matabudi riukaua be a didimana kauana!”

⁸Naumeki be anea aniwai 4-nama na keyakama suara matane ya ḡini pore be dabudine suara rewapana ya paḡo be banaga kaie ya yeguridina. ⁹Be suara poyanama dosine banaga ya yeguridina. Be Mamaitua inam kovogidima yawai badedina, vutuna aubainama banaga giu gewegewedie Mamaitua isanama a kawa gewagewana, be taudi adi noḡotama nam ti vitaredi be Mamaitua isanama ti kawa saḡena, ibewa.

¹⁰Naumeki be anea aniwai 5-nama na keyakama musara ḡasiḡasinama na kaba miae ya ḡini porena, be inam muserinama ḡasiḡasinama na waiguyauma matabuna yai tadiwanawana. Be banaga muya dosinama aubainama gadigadidima a sanadididina. ¹¹Be taudi muya be kero aubainama, giu gewegewedie Mamaitua marae isanama a

kawa gewagewana. Be taudi adi noğotama nam ti vitaredi be voia gewegewedima ti gosedina, ibewa.

¹²Naumeki be anea aniwai 6-nama na keyakama upa dosinama isanama Yupretis nopone ya ġini porena. Be upa ya ġasara be suara na kaba tavama yauwanine guyaguyaudima adi kedama ya vokaukauena da taudi kedanağa ta verauna aubainama. ¹³Be taugu arua gewegewedima rabuiteğa è kitedina, kitedima maika tatakau. Tenağa duragon gayane ya dobina, tenağa musara ġasiğasinama gayane ya dobina, be tenağa peroveta kaikaiyovunama gayane ya dobina. ¹⁴Inam aruidima gewegewedima taudi penama, be taudi mataira dosidima tawai tubuğidina, inam taudi tokare ta nağo be dobu guyaguyaudima matabudi ta rawateğeidina iğara aubainama. Inam iğerinama Mamaitua wairewapana vavasağinama na rağanima dosine tokare e tubuğana.

¹⁵“Ko kita kauana, taugu tokare ya verauna banaga danedanenenama maika. Nuavere tauna aita nam ima kenakenana, tauna matanama ya kaya be na garama ya vokaukauedi be e miamiana. Tauna tokare nam ma kovakovana e nağo be e tunimayağa.”

¹⁶Naumeki da gabu Hibru bonane tawai isana *Amagedon*, dabudine guyaguyau matabudi a rawateğeidina.

¹⁷Naumeki be anea aniwai 7-nama na keyakama gunume ya ġini porena, be tempol nopone guyau na kaba miae bona dosinama ya dobi be ya riuna, “Yodi ya kovina.”ⁿ ¹⁸Inam rağanine keyama, parere be gugura a dobina, be yoyo dosinama ya tubuğana. Mamaitua dobie banaga yawai tubuğie da yodi, nam airağan değo dobie inam nama yoyonama i tubuğa rubuna. Inam yoyonama ya moraba vavasağana aubainama, ¹⁹meagai dosinama Babilon yai miasena, be nevedima rabuiteğa a tubuğana. Be meagai ġesaudima dobu ġesaudie mate yai mia weiweidina. Nama ya tubuğana, baninama Mamaitua Babilon meagainama dosinama na gewagewama ya noğotidina, be Mamaitua na medima dosi vavasağinama keyekinama Babilon ya ute da ya tegona. ²⁰Dabudine bonabona matabudi a nuayağotana, be oya a nuagunava be ai kavedina. ²¹Be gunume kusana rawarawa tabutabudima a yovo be banaga debodie a ravusedina. Be kusana rawarawa tabutabudima adi morabama yeku dosidima maika, be adi vitama 50 kg. Be inam kovoğinama aubainama banaga giu gewegewedie Mamaitua isanama a kawa gewagewana, baninama inam kovoğinama ya moraba vavasağana aubainama.

Babilon tauna vutuna waivi badabadara vavasağinama

17 ¹Be inam aneedima matabudi 7, keyaka 7 ragaragaudima, be tenağa ya verau ġarogue be ya riueguna, “Kwa verau be taugu

ⁿ 16.17 Yodi kovoğa note ya giuguedina matabudi a kovina.

waivi badabadara vavasaḡinama na kovoḡama yài kataimna. Tauna upa toitoi diedie e miamiana, ² be dobu guyaguyaudima tauna mate tawai soḡa yabayababana. Be dobu banegidima tauna na waenma a tego, be badara ya kawa buedi be awai soḡa yabayababana.”

³Taugu arue anea yai doka naweguna dobu kavakavane. Be inam dabudine taugu waivi è kitana, tauna musara ḡasiḡasinama be sabasabanama debane ya miamiana. Be inam muserinama tuninama matabuna isa a kenakenana, be inam isedima matabudi waidiboḡa giudima. Be muserinama debanama matabudi 7, be donanama matabudi 10. ⁴Be inam waivinama na garama gatugatunama be sabanama rawarawa keyekeyeminama. Tauna waisia goldie voivoiedima ya kotedi be a rawarawa keyekeyemidina. Be yeku maesidima dosidima, be posaru iḡoti voivoienama ya kotekotedina, na waisiama aubainama. Be nimane keyaka goldie voivoienama ya kaikaididina. Be voia waimatawarawara vavasagedima be ya badabadarana miredima inam keyekinama noponama a moḡavuna. ⁵Be waivinama noḡone isa semosemonama a girumina. Be inam isanama inam umanama:

BABILON DOSIYABABINAMA, TAUNA INAM TORETORE BANEGIDIMA MATABUDI, BE VOIA WAIMATAWAREWAREDIMA DOBUE MATABUDI TINEDIMA

⁶Be taugu è kita da inam waivinama banaga babaudima be Yesu tauwai matematenama kosinidie ya tego buana. Taugu inam waivinama è kita be è base kauena.

⁷Dabudine anea ya riueguna, “Aba aubainama kwa basebase? Inam muserinama ḡasiḡasinama, be debane waivi e gerugeruna, taudi adi kauama semosemodima yodi taugu yà giu yaḡemna. Inam muserinama tauna vutuna debanama 7, be donanama 10. ⁸Inam muserinama kuya kitakitana, tauna dokane ya miamiana, yodi ibewa be tokare dom nam dibuboruborune be e tavana. Be tauna tokare ta raukivi gewegewe be tai gurina. Boni muriḡa da dobu ya tubuḡana, Mamaitua tauwai sumaḡa isedima matabudi yawasana bukane ya girumidina. Be dobu banegidima aitaḡa isedima yawasana bukane nam tima kenakenana, taudi tokare inam muserinama ta kita be ta basena. Baninama inam muserinama tauna dokane ya miamiana, yodi ibewa be tokare e maḡatarana.

⁹“Tam deḡoda uma yabedima kataiedima kwa ḡoena, naumeki da tam nuauyauya kwa paḡo be muriḡa da kwa kataiedina, musara debedima 7 inam oya matabudi 7, be debedie inam waivinama e miamiana. Be mate inam guyaguyau matabudi 7. ¹⁰Inam guyaguyaudima matabudi 7, be 5 a kovina, tenaḡa yodi e miamiana, be tenaḡa yaḡoro nam i tavana. Be raḡanine e tavana, tauna tokare e taumiana raḡan ḡaubonaḡa. ¹¹Be muserinama noḡone ya miamiana be yodi ibewa, tauna vutuna guyaguyau 7 nopodie, be tauna guyau aniwai 8-nama ya tubuḡana. Be tauna tokare ta raukivi gewegewe be tai gurina.

¹² “Be dona 10 kuya kitekitedina, inam guyaguyau matabudi 10 be taudi adi waibadama yağoro nam ti pağona. Be taudi tokare inam muserinama mate adi waibadama ta ragau tenağedina guyaguyau maika. Be taudi awa tenağa nopone ta rautapa waibadana. ¹³ Taudi adi noğotama tai tenağe da adi rewapanama be adi waibadama matabudi inam muserinama ta utena. ¹⁴ Yodibe taudi Sipu Natunama be na banagama mate waigaviedima tai karena. Be Sipu Natunama tokare na ġaviama ei gwağedina, baninama tauna vutuna babada matabudi adi Badama be guyaguyau matabudi adi Guyauma. Be Sipu Natunama na banagama aitağa ya yokoedi be ya vinedi da tauwai muriwatana patupatudima a tubuğana.”

¹⁵ Be anea ya riueguna, “Tam upa toitoi kuya kitedina, be diedie waivi badabadara vavasaginama ya miamiana. Inam upedima inam banaga dobu da dobu, be dam da dam, be bona da bona, be banaga dobu matabuna nopone ewai matairena. ¹⁶ Be musara ġasiğasinama be dona 10 kuya kitedina, taudi inam waivinama badabadarinama tokare ta tuağaiena. Taudi tokare ta raukivi gewegewe, be ma kovakovana ta gose porenna. Be taudi tokare inam waivinama visiğonama ta kanidi be kaie ta gabu goruna. ¹⁷ Baninama Mamaitua na ogama taudi nopodie ya biridina da taudi tauna na goanama sibo a voie be a raudamoena. Vutuna aubainama taudi ai anina da adi rewapanama musara ġasiğasinama a utena da tauna ei badana, naumeki da Mamaitua na ogama matabudi ta tubuğana. ¹⁸ Be inam waivinama kuya kitakitana, tauna vutuna meagai dosinama be dobu guyaguyaudima ewai badedina.”

Babilon ya nuarikirikana

18 ¹ Uma kaudima muridie, anea ġesaunama marae be ya yovoyovona è kitana. Tauna na waibadama dosinama be neneğarinama dobu yai moğavuna. ² Be tauna bonanama wairewapanine ya riuna, “Babilon meagainama dosinama yodi a kawa gewagewana, riukaua a kawa gewagewana. Inam meagainama yodi penama adi meagaima ya tubuğana, be arua be kiu gewegewedi be miremiredima adi kaba miama. ³ Baninama Babilon ya voie da dobue banaga matabudi na badarama kedanama wairewapaninama ai muriwatanena. Be banaga matabudi inam badara waeninama a tegona, be Mamaitua nuanama yai medina. Be dobu guyaguyaudima tauna mate tawai soğa yabayababana. Be bisnis banegidima dobu matabuna nopone taudi rauguyaguyau yabedima matabudi Babilon ġarone a raugimaredi be taudi manee ai guyauna.”

⁴ Dabudine taugu bona ġesaunama marae è vaie be ya riuna, “Taugu yau banagama, Babilon ko dobi pore, da tauna na gewagewama nam taumi e taukonimi, be na gewagewama kovoğinama taumi nam ko pağo.

⁵Tauna na gewagewama kunututunama gunume ya tavana, be Mamaitua inam kaudima gewegewedima nuanama nam i koana. ⁶Tauna aba ġaromie ya voivoiena, koi ġare munaġena. Tauna raġan bisa ya raukivi gewegewemina ruvanama nama, be debane koi poto da ko utena. Tauna noġone raukivigewagewa keyekinama ya utemina, aubainama taumi inam raukivigewagewa keyekidima koi rabui be tauna ko ute munaġena. ⁷Tauna na waiguyauma neneġaridima ya rarau guyaguyauedi be ya kawakawa saġe munaġena, ruvane nama nuaboya be raukivigewagewa ko utena. Tauna nuanama nopone taunama ya kawa saġe be umanama ya riuriuna, ‘Taugu nam kaiyababa, taugu yà miamiana maika guyau, be nam airaġan tokare yà ġaba.’ ⁸Vutuna aubainama tauna tokare raġan tenaġa nopone na kovoġama e banavidina. Na kovoġama inam guri, nuaboya, be kaniguri. Be tauna kaie ta gabu goruna, baninama Bada Mamaitua tauna vutuna wairewapana vavasāġinama be tauetara kaua, tauna tokare Babilon kovoġa e utena.”

⁹Dobu guyaguyaudima taudi inam waivinama mate tawai kawa badarana, be na waiguyaue taudi tawai guyauna. Be taudi inam meagainama e karakaratina basunama ta kitakitana raġanine, taudi tokare tai nuaboya gurata be ta ġabana. ¹⁰Be taudi uma meagainama na kovoġama tokare ta kita be taudi naira madanie ta midi da ta ġaba be ta riuna, “Aiyo, aiyo, tam Babilon meagai dosimma be wairewapana vavasāġimma. Tam awa tenaġa nopone be kovoġa gewagewa vavasāġinama kuya banavina.”

¹¹Be dobue bisnis banegidima taudi tokare tauna tai nuaboye be ta ġabena, baninama yodi nam aitau da adi taragaima ġarodie e gimara.

¹²Be adi taragaima inam:

- Yaba goldie be siruvae voivoiedima,
- yeku maesidima dosidima,
- posaru iġoti voivoiedima,
- gara ġavoġavoridima, gatugatudima, aveavedima, be sablesbedima,
- kai isanama gavi,
- elepent donane taragai voivoiedima,
- kai maesidima dosidima ġesaudima,
- yaba brons,^o irama, be mabol^p voivoiedima,
- ¹³muraġa ġabuġabudima,
- kani anitai dinidima yabedima,
- piupiu,
- tuni anitai ġabuġabudima taragaidima,

^o 18.12 ‘Brons’ inam irama voyawayawanama. ^p 18.12 ‘Mabol’ inam yeku kitanama verenama, be maesinama dosinama.

- waen be anirau buka oeridima,
- parawa be witi,
- musara kau be sipu,
- hosi be tureira,
- be banaga yawayawasanidima a rarau gimaredina.

Inam yabedima matabudi yodi nam aitau da e gimara.

¹⁴Inam rağanine bisnis banegidima tai sosori be ta riuna, “Aiyo Babilon, uma yabedima matabudi kuya goeğodina yodi ai kavena. Am borumama be am waiguyauma matabuna ta samoana, be nam airağan tokare kwa ragau munağedi.” ¹⁵Be bisnis banegidima aitauga inam purepuredima Babilon ġarone a rarau gimaredi, be ġarone awai guyauna, taudi yodi tokare Babilon na kovoğama ta kita be naira madanie ta midi ¹⁶da ta ġaba be ta riuna, “Aiyo, aiyo, tam Babilon meagai dosimma. Tam gara maesa donedima kuya kotekotedina. Am garama ġavoğavoridima, gatugatudima, sabesabedima be rawarawa keyekeyemidima gold maika. Be yeku maesa donedima be posaru iğoti voivoiedima mate kuya kotekotedina. ¹⁷Be awa tenağa nopone am waiguyaunama dosinama ya kovina.”

Inam rağanine egasie waga yabiyabidima taupağodima be aitauga wague a gerugeruna, waga taunoyedima be egasie waikaimo banegidima, taudi matabudi tokare madanie ta midina. ¹⁸Be inam meagainama e karakaratina basunama waga taugeruedima ta kitakitana rağanine, taudi tokare bonedima dosine ta riuna, “Nam aikedae değo umanama meagainama dosinama ima kenakenana.” ¹⁹Be taudi tokare debedima ta kavudi da tai nuaboya gurata be ta ġaba be ta riuna, “Aiyo, aiyo, Babilon keu, tam meagai dosimma. Waga banegidima matabudi am waiguyaue taudi awai guyauna. Be tam awa tenağa nopone gewagewa dosinama kuya banavina.”

²⁰Taumi mara banegimima, koi nuaverena. Banaga babaumima, be apasol be peroveta, taumi matabumi koi nuaverena, baninama Babilon nema taumi ya raraukivi gewagewa bakemina, nama Mamaitua yodi tauna ya raukivi gewegewena.

²¹Dabudine anea wairewapana vavasağinama yeku dosinama⁴ ya kaisuğu be egasie ma girigirina ya kiroğa pore nawe be ya riuna, “Uma yekunama nema è kiroğa pore bakena, nama meagai dosinama Babilon Mamaitua tokare e kiroğa porenana, be nam airağan tokare ta banavi munağe. ²²Tam ġarome tokare nam gita bo turai bo bogigi tai digiri munağedi be ko vaia rubudi, ibewa. Be nam airağan tokare taragai tauvoiedima ġarome ta banavi munağedi. Be yeku witi aniğugudanama gugurinama nam ta vaia munağe. ²³Be kodam yananama nam airağan

⁴ 18.21 Gurik bonane ya riuna: ‘Millstone’. ‘Millstone’ inam witi aniğugudanama.

nopome e yana munaġa. Be nam matakopa soidima ġarome ta tubuġa munaġa. Tam am bisnisma banegidima taudi boni dobu babadidima dosidima. Be tam am muraġe dobu banegidima matabudi kuyai doka waigewedina.

²⁴Babilon nopone peroveta be Mamaitua na banagama kosinidima a banavidina. Be banaga matabudi dobue awai guridina kosinidima mate tauna nopone a banavidina.”

Marae tawai nuaverena Babilon yai kavena aubainama

19 ¹Uma kaudima muridie patara dosinama marae bonagaredima ya saġasaġana è vaiena, taudi a riuriuna,
“Haleluya!

Yawasana, boruma be rewapana dà Mamaituama ġarone ta kenana, ²baninama tauna riukaue be didimanae banaga e kovokovogidina. Tauna inam waivinama badabadarinama ya kovoġina, baninama tauna na badarama kana taiye dobue banaga matabudi yai miredina. Mamaitua na taunoyama kosinidima biwanama inam waivinama ya paġona.” ³Be taudi a yogo munaġa be a riuriuna,

“Haleluya! Tauna yodi e kara watana be basunama e saġa nonoġana.”

⁴Be Mamaitua na kaba miae ya miamiana. Be dabudine babada ²⁴ be yaba yawayawasanidima ⁴, taudi Mamaitua noġone doġae a raupari da a raudunee be a riuna, “Inam riukaua! Haleluya!” ⁵Inam raġanine Mamaitua na kaba miae bona ya dobi be ya riuna, “Taumi Mamaitua na taunoyama banaga dosimi bo banaga yababa, matabumi Mamaitua ko vivivivirena, be yodi dà Mamaituama isanama ko kaisuġusuġuna!”

⁶Dabudine patara dosinama bonagaredima ya saġasaġana è vaiena, maika tapara yarataunama be parere dosinama maika. Be taudi a yogo be a riuriuna,

“Haleluya!” Baninama tauda dà Badama Mamaitua wairewapana vavasaginama ewai badana. ⁷Matabuda tòi nuavere be tà mosarina. Be tauna tà kaisuġusuġuna! Baninama yodi Sipu Natunama na wainaġima raġaninama ya tavana, be naġivau waivinama kaite ya vokaukaua be e miamiana. ⁸Be naġivau waivinama naġi garedima ġavoġavoridima, waimatakanikanidima tauna a ute be ya kotedina. Be garedima bogedie nam mira. Gara ġavoġavoridima inam Mamaitua na banagama adi voiama didimanidima.

⁹Naumeki da anea ya riueguna, “Umanama kwa girumana: Nuavere taudi aitauġa Sipu Natunama na wainaġima soine a kokonedi be a tavana.” Be mate anea ya riueguna, “Uma inam Mamaitua na giuma riuriukaudima.”

¹⁰Inam raġanine taugu anea noġone tuapikague è raupari da kabe tauna yà raudunee. Be tauna ya riutuaġaiegu be ya riuna, “Nam kwa

rauduneegu, taugu inam taunoya ġoma maika tam bo am banagama aitauga Yesu isanama tawai matematena. Baninama aba ġarome yawai perovetaena, inam Yesu waimatematenama aubainama. Vutuna aubainama Mamaitua kwa rauduneena, nam taugu!”

Hosi ġavoğavorinama taugeruenama

¹¹Inam raġanine taugu yaì kitana, be mara ya nuaporağana. Dabudine hosi ġavoğavorinama è kitana, be tauna aitaug raganne ya gerugeruna isanama ‘Riukaua’ be ‘Waipatutu’. Tauna didimane banaga e kaiviredi be ewai ġaviedina. ¹²Be tauna matanama kitedima kai remnama maika, be debane paiwaraga toitoi a kenakenana. Be tauna bogane isa girugiruminama. Be inam isanama nam aitaug tenağa i kataiena be taunağa ya kataiena. ¹³Be na garama kosina nopone waigayonama ya kotekotena, be inam baneginama isanama ġesau inam, ‘Mamaitua Riunama’. ¹⁴Be tauigara marae, taudi matabudi hosi ġavoğavoridima ragedie a geru be tauna awai muriwatanena. Be taudi adi garama ġavoğavoridima a kotedina, be garedima bogedie nam mira. ¹⁵Be banaga na garama kosina nopone waigayonama, tauna mudune kwatikwati menanama karone be taurine gamgamdima ya dobina. Be inam kwatikwatine tauna dobu banegidima ei ġaviedina. Be tauna tokare diğona irame voivoienama e pağo be banaga ei badedina. Tauna vutuna Mamaitua wairewapana vavasağinama na medima gabune banaga e vabuyodina. ¹⁶Be tauna na garama bogane be muimuine isanama girugirumidima a kenakenana. Be isa inam umanama:

GUYAGUYAU ADI GUYAUMA BE BABADA ADI BADAMA

¹⁷Be taugu anea suara matane ya midimidina è kitana. Be tauna bonanama dosine kiu matabudi gunume a rovorovona, ya yokoedi be ya riuedina, “Ko verau matabumi be koi rawateğeimi Mamaitua na soima dosinama aubainama. ¹⁸Be banaga visiğodima ko kanidina. Guyaguyau, torimatanama, babada dosidima, hosi be hosi taugeruedima, taunoya be banaga yababa, taudi matabudi visiğodima ko kanidina.”

¹⁹Dabudine musara ġasiğasinama be dobu guyaguyaudima be adi tauigarama taugu è kitedina. Taudi a rawateğeina iğara aubainama da sibo hosi ġavoğavorinama taugeruenama be na tauigarama mate sibo ai ġaviedina. ²⁰Be you, hosi ġavoğavorinama na tauigarama mate, musara ġasiğasinama be peroveta kaikaiyovunama a vunuğidi be a panidina. Inam perovetanama kaikaiyovunama, tauna vutuna musara ġasiğasinama isane mataira be voia dosidima ya voivoiedina. Be inam matairidie tauna banaga aitauga musara ġasiğasinama na matairama a pağopağona, be kokoitaunama a rarau duneena, taudi yawai kedadoka waigewedina. Inam banegidima rabui yawayawasanidima kai be salfa karakarata watanine a porağa nawedina. ²¹Be adi banagama ġesaudima kwatikwatie

ai guridina. Inam kwatikwatinama vutuna hosi taugeruenama mudune ya dobidobina. Be kiu matabudi banaga visiġodima a kani da a kani siauana.

Seitan dibure ya miana modi 1 tausand a kovina

20 ¹Dabudine taugu yàì kitana, be anea marae ya dobi be ya yovoyovona è kitana. Be tauna dom nam dibuboruboruna kiġinama be seini dosinama nimane ya ragaudina. ²Be tauna duragon ya vunuġi da ya pani be dom nam dibuboruborune ya boruna, naumeki da modi 1 tausand ta kovina. Inam duragonnama tauna vutuna boni mota tawai isana Diaboro bo Seitan. ³Be anea dom nam dibuboruborune, dabudine duragon yai rokitom be ya pusitomna da duragon tokare nam teneteneġina da banaga dobue ei kedadoka waigewa munaġedi. Tauna dabudine e miana naumeki da modi 1 tausand ta kovina. Be murine duragon ta kuvesi be e taumiana raġan ġaubonaġa.

⁴Be guyau adi kaba miama be aitauġa debedie a miamiana, è kitedina, taudi rewapanana a paġona da banaga ta etaredina. Be inam dabudine banaga aitauġa dobue gadodima a tomtomdina aruidima è kitedina. Taudi Yesu awai matemate be Mamaitua riunama a rarau guguyena aubainama gadodima a tomdina. Inam banegidima taudi musara ġasiġasinama be kokoitaunama nam ti rauduneedina, be nam musara na matairama noġodie bo nimedie ti boruna. Taudi gurie be a midisuġu munaġa be Keriso mate ai bada tenaġana, naumeki da modi 1 tausand a kovina. ⁵Inam banegidima taudi gurie be ta midisuġu dokana. Be banaga guriguridima ġesaudima taudi nam ta midisuġu munaġa, naumeki da modi 1 tausand ta kovina murine, taudi ta midisuġuna. ⁶Nuavere be babau taudi aitauġa gurie be ta midisuġu dokana, baninama guri wairabuinama na rewapanama taudi ġarodie nam ima kenakenana. Be taudi tokare Mamaitua be Keriso adi pirisima ta tubuġana be Keriso mate tai bada tenaġana, naumeki da modi 1 tausand ta kovina.

Seitan na kovoġama

⁷Be modi 1 tausand ta kovina muridie, Seitan dibure ta kaiporena. ⁸Inam raġanine tauna e naġona dobu matabuna nopodie, be banaga matabudi ei kedadoka waigewedi, be e rawateġeteġeidina iġara aubainama, inam vutuna ‘Gog’ be ‘Magog’. Be banaga sievinama inam bubu egasi diane maika. ⁹Taudi dobu matabuna nopone be a verau da Mamaitua na banagama adi ġaravuma a midi kwavivirona. Inam ġaravunama vutuna Mamaitua na meagaima ewai nuapaġoena. Be kai marae ya yovo be ġavia meagai a midimidi kwavivirona ya kara gorudina. ¹⁰Be Diaboro tauna inam banegidima yawai kedadoka waigewedina, tauna a pore nawena kai be salfa karakarata wataninama nopone.

Noğone inam dabudine musara ġasiğasinama be peroveta kaikaiyovunama a pore nawedina. Be taudi kupi da suara dabudine tai nuatoitoi nonoğana.

Mamaitua na etarama dosinama

¹¹Dabudine taugu guyau na kaba miama dosinama ġavoğavorinama be banaga debane ya miamiana è kitana. Be gunuma be dobu naira a samoana, be nam değo gabu ti banavina da sibo ai moisiri. ¹²Be dabudine banaga guriguridima matabudi è kitedina, babada dosidi be banaga yabayababa, matabudi guyau na kaba miama noğone a midimidina. Be Mamaitua na taunoyama buka a tapana. Be mate buka ġesaunama a tapana inam yawasana bukanama. Be guri banegidima adi voiamata matabudi buka nopodie a girugirumidina ruvane ya etaredina. ¹³Be egasie guri kenekenedima matabudi egasi ya tavaitedina. Be guri banaga ya kaikaidididina ya raukai gosedina. Be mate banaga guriguridima aruidima adi gabuma, tauna banaga ya kaikaidididina ya raukai gosedina. Be taudi matabudi a tava, yodibe tenatenagağa adi voiamata ruvane Mamaitua ya etaredina. ¹⁴Yodibe Guri be banaga guriguridima aruidima adi gabuma kai karakarata watanine taudi a pore nawedina. Kai karakarata wataninama inam vutuna guri aniwai rabuinama. ¹⁵Be aita da isanama yawasana bukanama nopone nam ta banavi, tauna kai karakarata wataninama nopone ta pore nawena.

Jerusalem vaunama

21 ¹Naumeki be taugu mara vaunama be dobu vaunama è kitedina, be mara dokanama be dobu dokanama ai kavena, be nam değo egasi. ²Be taugu meagai babaunama, inam Jerusalem vaunama marae Mamaitua ġarone, be ya yovoyovona è kitana. Tauna nağivau maika a vokaukaue be ai sia yağena na badama ta utena aubainama.

³Inam rağanine taugu bona dosinama è vaiena guyau na kaba miae ya dobi be ya riuna, “Yodi Mamaitua banaga nopodie e miana, be tauna taudi mate ta mia tenağana. Taudi tokare tauna na banagama, be tauna tokare taudi adi Mamaituama. ⁴Be tauna tokare taudi matasurudima matabudi matedie e bunisa poredina. Inam rağanine tokare nam guri, nam nuaboya bo ġaba, be nam muya, baninama yaba matabuna dokane a tubutubuğana yodi ai kavena.”

⁵Be tauna aita guyau na kaba miae ya miamiana, tauna ya riuna, “Taugu yaba matabudi vaudima ya voivoiedina!” Be tauna ya riuna, “Uma yabedima kwa girumidina, baninama uma giudima taudi riukaua tokare ta tubuğana.” ⁶Be dabudine tauna ya riueguna, “Yaba matabudi a tubuğana ya kovina. Taugu vutuna Alfa be Omega, yaba matabuna pakane da damone vutuna taugu ya miamiana. Tauna aita nuanama e rarau

kasakasana, taugu tokare yawasana watutunama yà ute be e tegona, be nam tokare ei maesi. ⁷Tauna aitu da piripiri matabudi e vaisubedina, tauna tokare inam yabedima veredima matabudi ei buderiedina. Be taugu tokare tauna na Mamaituama, be tauna taugu natuguma. ⁸Be gewagewa banegidima aitaḡa naira ya voidi be taugu ta bovivovieguna, bo banaga nam waisumeg̃idi, bo banaga nopomiremiredima, bo taurau vunuga, bo badara yabayababa banegidima, bo muraḡa be ginauri tauvoidima, bo kokoitau taurauduneeidima, be tauwai kaikaiyovu matabudi adi gabuma tokare kai be salfa karakarata wataninama nopone ta naḡona. Inam vutuna guri aniwai rabuinama.”

⁹Be noḡone, anea matabudi 7, kovoḡa damodamodima keyekidima 7 a ragaragaudina, taudi nopodie anea tenaḡa ya verau ḡarogue be ya riueguna, “Kwa verau be taugu naḡivau yài kataimna, Sipu Natunama na waivima.”

¹⁰Inam raḡanine tauna arue ya naweguna oya dosinama daudaunama debane. Be inam dabudine tauna meagai babaunama, Jerusalem marae Mamaitua ḡarone, be ya yovoyovona yai kataiguna. ¹¹Be Jerusalem boruminama ya rawarawa keyekeyemina Mamaitua boruminama maika, be yeku maesadonanama isanama Jaspā, maika tauna ya rawarawa namanamarina, be mate kitanama topa moimoiarinama maika. ¹²Be inam meagainama na ganama daudaunama be bagibaginama ya midimidina. Be gana nopone inam matakeda matabudi 12 a kenakenana, be anea 12 inam matakededima a raberabedina. Be matakeda bogedie Israel damdima 12 isedima a kenakenana. ¹³Matakeda 3 tavaia yauwanine a kenakenana, be matakeda 3 yavaraduba yauwanine a kenakenana, be matakeda 3 yavaragwae yauwanine a kenakenana, be matakeda 3 yovoa yauwanine a kenakenana. ¹⁴Be meagai ganama tuetuedima matabudi 12 be bogedie Sipu Natunama na apasolma 12 isedima a kenakenana.

¹⁵Be inam aneanama ḡarogue ya giugiuna, tauna nimane anirau ruva goldie voivoienama ya kaikaididina, inam meagainama be matakededima, be ganama e ruvedina aubainama. ¹⁶Be meagai na tabatabama inam 12 tausand stadia,^r be na morabama be na dauma, matabudi teneḡidima. ¹⁷Be tauna gana ya ruvana na potopotoma inam 144 kubit,^s inam ruvanama banaga adi kaba rauruvama, vutuna anea ya paḡo be ya rauruvaena.

¹⁸Be gana inam yeku isanama jaspae a voiena. Be meagai tauna goldie a voiena, be kitanama garasi maika. ¹⁹Be meagai ganama tuetuedima taudi matabudi 12. Be tuatua tenatenaḡaḡa adi yekue adi yekue a

^r 21.16 ‘Stadia tenaḡa’ inam 0.185 kilomita. (12,000 x 0.185 = 2220 kilomita)

^s 21.17 ‘Kubit tenaḡa’ inam 0.45 mita. (144 x 0.45 = 64.8 mita)

ragaudi be ai siedina. Be inam yekudima maesadonedima be waimata veraveraudima. Be yekudima isedima inam umanama: Tuatua 1 inam jaspera, 2 inam sapaiya, 3 inam aget, 4 inam emorold, ²⁰5 inam sadonikis, 6 inam kanelian, 7 inam kirisolait, 8 inam beril, 9 inam topas, 10 inam kirisopres, 11 inam hayasin be 12 inam ametist.

²¹Be iğoti dosidima matabudi 12 ai midiridi be iğotidima tenatenağaga bogedie matakeda ai tubuğidina. Be meagai kedanama inam gouldie voivoienama, kitanama garasi maika.

²²Be taugu inam meagainama nopone tempol nam e kitana, baninama Bada Mamaitua wairewapana vavasağinama be Sipu Natunama, taudi vutudi inam meagainama na tempolma. ²³Be inam meagaine nam suara bo nawaravi tima yanayanana, baninama Mamaitua boruminama taudi ewai yanedina, be Sipu Natunama vutuna taudi adi kodamma. ²⁴Be inam dobune banaga matabudi taudi inam yanane ta babababara nağona. Be dobu guyaguyaudima adi waiguyauma inam meagaine ta verauğedina. ²⁵Be inam meagainama matakededima nam airağan tokare ta gududi, be inam dabudine nam airağan tokare kupi kwa kita. ²⁶Be dobu matabuna banegidima^f adi waiguyauma taragaidima inam meagaine ta sağedina. ²⁷Be yaba miremiredima, be banaga aitu yawasana miremiredima bo kaikaiyovudima ta voivoiedina, taudi nam uma meagaine ta sağa. Be taudi aitağa isedima yawasana bukanama nopone ta kenakenana, taudiğa inam meagaine ta sağana. Be inam bukanama tauna Sipu Natunama na bukama.

Yawasana upanama dosinama

22 ¹Dabudine anea yawasana upanama dosinama yai kataiguna. Be inam upanama moimoiarinama Mamaitua be Sipu Natunama adi kaba miae ya dobi ²be meagai kedanama pounağa ya nağonağona. Be upa diane umağo be noağo yawasana kainama e midimidina. Be inam kainama nawaravi 12 nopodie, nawaravi tenatenağaga e pata be e banibanina. Be kainama rugurugudima inam banaga dobu vaune miemienidima adi bunamama.

³Dabudine nam aba gewegewedima tima kenakenana da Mamaitua ei gaka. Be Mamaitua be Sipu Natunama adi kaba miama inam meagaine e kenakenana, be na taunoyama tauna garone ta noyana. ⁴Be taudi tokare Mamaitua noğonama ta kitana, be tauna isanama taudi noğodie e kenana. ⁵Be inam meagaine tokare nam airağan kupi kwa kita, be banaga tokare nam kodam bo suara ta goe da sibo ai yantedi, baninama Bada Mamaitua taudi ewai yanedina. Be taudi tokare tai bada nonoğana.

^f 21.26 Inam riukaua dobu banegidima. Be taudi dobu vaunama banegidima, vutuna aubainama taudi nam Mamaitua na gavia, dobu poranama banegidima maika.

⁶Be dabudine anea ya riueguna, “Uma giudima riukaua tokare ta tubuḡana. Peroveta aruidima adi Mamaituama, tauna vutuna Bada. Be yaba ḡaubonaḡa tokare ta tubuḡana aubainama, Bada na aneama ya riuporena da na taunoyama ei kataidina.”

Yesu e verau munaḡana

⁷“Kowai kita, taugu ḡaubonaḡa yà verauna. Nuavere tauna aitau uma bukane waiperoveta giudima e kaidididi be ewai muriwatanedina.”

⁸Taugu Jon, taugu vutuna uma yabedima è vaiedi be è kitedina. Be raḡanine nama è vaie be è kitekitedina, taugu anea noḡone tuapikague è raupari da kabe tauna yà raudunee, baninama tauna uma kaidima yai kataiguna aubainama. ⁹Be tauna ya riutuaḡaiegu be ya riuna, “Nam kwa rauduneeḡu, taugu inam taunoya ḡoma maika tam bo am banagama peroveta be aitaḡa uma bukanama na giuma ta kaidididi be tawai muriwatanedina. Vutuna aubainama Mamaitua kwa rauduneeḡa!”

¹⁰Inam raḡanine tauna ya riueguna, “Uma bukane waiperoveta giudima nam kwa nuatawedi, baninama raḡan kaiteka maida. ¹¹Aitau da aba e voivoia waigewana, kwa gose da e voia kwasena. Be aitau da yawasana miremiredima e voivoiedina, kwa gose da e voia kwasena. Be aitau da didimana e voivoiedina, naumeki da didimana e voiena. Be aitau da banaga babaunama, naumeki da tauna inam yawasaninama e kaiguratena.”

¹²“Kowai kita, taugu ḡaubonaḡa yà verauna maesa mate. Be taugu banaga tenatenaḡaḡa adi voiamā ruvedie nama adi maesama yà utedina. ¹³Taugu vutuna Alfa be Omega, taugu vutuna noḡone be murine, be yaba matabuna pakane da damone vutuna taugu yà miamiana.”

¹⁴Nuavere taudi aitaḡa adi garama a koḡedina. Taudi tokare teneteneḡinama da yawasana kainama ta kanina, be teneteneḡinama da matakedae ta saḡa be meagai nopone ta naḡona. ¹⁵Be banaga adi voiamā daḡadaḡasi maika be muraḡa be ginauri tauvoiedima, be badara yabayababa banegidima, be taurau vunuḡa, be kokoitau taurauduneedima, be aitaḡa kaiyovu kedanama tauwai nuapaḡoenama bo kaiyovu ta voivoiedina. Inam banegidima matabudi taudi tabune ta miana.

¹⁶“Taugu Yesu, taugu vutuna yau aneama è riuporena ekalesia ḡaromie da uma kaidima ko kataiedina. Taugu vutuna guyau Deivid waraminama be nabinabinama. Be taugu vutuna kipora tauraḡaraḡan yà yanayanana.”

¹⁷Be Arua be naḡivau waivinama ta riuriuna, “Kwa verau!” Be tauna aitau inam riunama e vaiena tauna mate e riuna, “Kwa verau!” Be aitau da nuanama e raukasakasana, naumeki da e verauna, be deḡoda aitau e ḡoena, yawasana upanama yà ute be e tegona, be nam tokare ei maesi.

¹⁸Taumi aitaugā uma bukane waiperoveta giudima koya vaivaiedina yà riuriu vavasāgēmina, deḡoda tam aitaū giu ditabu uma bukane kwa birisāgēdina, naumeki da Mamaitua tokare kovoḡa uma bukane a girugirumidina, vutudi tam e utemna. ¹⁹Be deḡoda tam aitaū uma bukanama nopone waiperoveta giudima ta kenakenana kwa kaiporaḡana, naumeki da Mamaitua tokare nama am sikerema yawasana kaine be meagai babaune e kaiporaḡana. Inam kainama be meagainama vutudi uma bukanama nopone è giugiuēdina.

²⁰Yesu tauna uma kaidima tauwai māḡataridima, tauna e riuriuna, “Inam riukaua! Taugu ḡaubonaḡa yà veraverauna.”

Naumeki Bada Yesu, kwa verau!

²¹Bada Yesu na raukiviverema taumi Mamaitua na banagama ḡaromie e kenana.

Inam riukaua!